

การออกแบบภาพประกอบประวัติภิกษุณีสงฆ์เรื่อง
“THE CHRONICLE OF BHIKKHUNI” จากประติมากรรมกระดาษ
ILLUSTRATION DESIGN FOR “THE CHRONICLE OF BHIKKHUNI”

ศิลปินพจน์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิตยกรรมศาสตร์
ภาควิชานิตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบภาพประกอบประวัติภิกษุณีสงฆ์เรื่อง
“THE CHRONICLE OF BHIKKHUNI” จากประติมากรรมกระดาษ
ILLUSTRATION DESIGN FOR “THE CHRONICLE OF BHIKKHUNI”

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิตศศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์..... *ppw*วันที่ 6 มิ.ย. 2560

(อาจารย์วรพล ยวงเงิน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์ การออกแบบภาพประกอบประวัติภิกษุณีสงฆ์เรื่อง “THE CHRONICLE OF BHIKKHUNI” จากประติมากรรมกระดาษ
ILLUSTRATION DESIGN FOR “THE CHRONICLE OF BHIKKHUNI”

ชื่อ นายภูติศ กล่อมชุ่ม
สาขาวิชา นิเทศศิลป์
ภาควิชา นิเทศศิลป์
คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์วรพล ยวงเงิน

บทคัดย่อ

โครงการนี้เป็นการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมและสรุปข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา ของภิกษุณีสงฆ์ ซึ่งเน้นไปที่เรื่องราวของ พระเขมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี ภิกษุณีสงฆ์เบื้องต้นและเบื้องขวาของพระพุทธเจ้า โดยนำเรื่องราวของเอตทัคคะทั้งสองท่านนั้นเป็นแรงบันดาลใจและต้นเรื่องในการสร้าง ออกแบบภาพประกอบ เพื่อให้ผู้คนเกิดความสนใจจากภาพ และนำไปสู่การเรียนรู้เรื่องราวของภิกษุณีสงฆ์ รวมถึงประวัติขอบุคคลสำคัญต่างในพุทธศาสนา

ได้มีการศึกษาการออกแบบภาพประกอบจากเทคนิคต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบตามขอบเขตงานที่ตั้งเอาไว้ ได้แก่ เทคนิคการสร้างประติมากรรมกระดาษ จิตรกรรมแบบอินเดีย ประติมากรรมแบบอินเดีย วิธีการรีไซเคิลกระดาษด้วยตนเอง การเล่าเรื่องแบบแมนูสคริปต์ โดยการออกแบบได้สื่อสารจากเรื่องราวที่ถูกบันทึกในพระไตรปิฎกและอีกหลายๆที่ ที่ซึ่งเป็นเพียงตัวอักษรและตีความออกมาเป็นภาพ ให้เกิดความน่าสนใจ และเกิดความสงสัย หรือประทับใจในเรื่องราวข้างต้นที่นำมาสร้างเป็นภาพประกอบ และนำไปสู่การค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งได้มีการสร้างกระดาษจากเศษที่เหลือจากงานภาพประกอบนี้เพื่อให้สอดคล้องกับที่มาของการสร้างภาพประกอบด้วยกระดาษ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุกคนที่ แค่ ข อ บ คุ ณ *คงไม่พอจริงๆ จากใจ.

แม่ที่ทรงพลังในทุกๆสิ่งทุกอย่าง รักที่สุดในชีวิต น้องสาวที่น่ารัก เหมือนเด็กอีกครั้ง.
ครูอันที่ปรึกษาที่น่ารักที่สุด ถ้าครูอันไม่เริ่มคุยทีลิสอย่างรวดเร็วก็รู้ว่าเราจะทำกันมัย อาจจะต้อง
ตัดคอตัวเองแทนตัดกระดาด และขนมครูอันที่ช่วยชีวิตนักศึกษาตาต่างๆ

เพื่อน ป๊อป ดา นัท(ญ) นัท(ช) แน็ค ปิง แพ้ว ที่คิดถึงมากตอนนั่งทำทีลิสเหงๆอยู่บ้านเปลี่ยว
วิวทิวทัศน์ไกล ถึงแม้จะบูลี่ใส่แต่มันก็หายเหงา และขออย่าหายจากกันไป อย่าปล่อยให้กรู๊ปแชทเงียบ
กรู๊ปอัพเดทชีวิตกันด้วย

คุณครูทุกท่านรวมถึงพี่มิก ทีมตรวจศิลปนิพนธ์ทุกคนที่อดทนตั้งแต่ สิบโมงยันสี่ทุ่ม ในทุกๆ
รุ่น สำหรับการติ แสดงความคิดเห็น และแนะนำนักศึกษาเพื่อตัวนักศึกษา ซึ่งมันทำให้สตรองแต่ พรี
เซนตร์รอบถัดไปก็ยังสั้นอยู่ดี จุดๆนี้รักและเคารพติดอยู่ในใจตลอดไปครับ. ครูโหน่งที่มีคลาส เพราะ
เราได้เจอเพื่อน ไม่เคยขาดคลาสนี้เลย มันเป็นวันหยุดทำงาน(ทีลิส)ของเรา เป็นวันพักผ่อนที่ได้ความรู้
บางคนอาจไม่ใช่.

เพื่อนนิตะๆทุกคน ปีสี่จะรักและห่วงใยกันเป็นพิเศษเจอหน้าเจอตาก็กามไถ่กัน “เป็นไง
บ้าง” (หมายถึงทีลิส) เราดูจะรักกันมากกว่าสามปีที่ผ่านมา

พี่ๆ the monk ทุกคน โอกาส และความรู้ที่น้องได้มา คลาสเซาพีโซ โปรเจคอาร์ตบุ๊ก เม
นทัวพี่กู่ คำแนะนำเอาไปใช้กับสเปเชียลโปรเจคก่อนทำศิลปนิพนธ์ ได้อย่างงดงาม ความช่วยเหลือ
ก่อนเริ่มทีลิส พอทำเสร็จๆพี่ๆมาดูดีใจ ซาบซึ้ง บรรยายไม่หมด รักและคิดถึงทุกคนมากๆ

พี่ๆเพื่อนๆที่ยังคงอยู่ ยังคงได้พบ ไม่หายกันไป แจ้ม อัน จ๊อบ นพ หนาว พี่มินท์ พี่ออฟ พี่นะ
โมซาบซึ่งใจที่มาหา มาดู มาชมงาน
ป้าๆ อ่าๆ ลุงๆ ญาติๆทุกคนที่ให้ความสนใจ เห็นความสำคัญของงานศิลปนิพนธ์ที่หลานทำมาตลอด สี่
เดือน กำลังใจ และกำลังเงิน กราบขอบพระคุณอีกครั้งครับ

ทุกคนที่ไม่รู้จักแต่มาดู ให้ความสนใจมาชมงาน ที่งานแสดงศิลปนิพนธ์ ให้ที่อยู่ติดต่องาน
สนใจซื้องาน (แต่ไม่ซื้อ) ขอขอบคุณครับ

ขอบคุณทุกคนในชีวิต และอุปสรรค ความผิดพลาดหลายๆ อย่างที่เกิดขึ้นมาเป็นบททดสอบเรา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 ขอบเขตของโครงการ.....	1
1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	1
2 ภิกษุณีสงฆ์.....	3
2.1 ประวัติการเกิดภิกษุณีสงฆ์.....	4
2.2 พระเชมาเถรี.....	5
2.3 พระอุบลวรรณาเถรี.....	7
3 ภาพประกอบ.....	9
3.1 บาธ.....	9
3.2 แมนูสคริปต์.....	12
4 การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น.....	13
4.1 การเรียงลำดับ และความสำคัญของเรื่องราว.....	13
4.2 เนื้อหาที่ใช้เล่าเรื่อง และสร้างเป็นภาพประกอบ.....	14
4.3 วิธีการเล่าเรื่อง.....	17
4.4 เหตุและผลการเลือกเทคนิคในการออกแบบ.....	17
5 การออกแบบ.....	20
5.1 แนวทางหลักในการการออกแบบ.....	20
5.2 แบบตัวอย่างสิ่งพิมพ์ (หนังสือ)	26
5.3 สรุปแบบร่างและขั้นตอนการทำ.....	27

บทที่	หน้า
6 ผลงานสำเร็จ.....	34
6.1 สัญลักษณ์โครงการภาพประกอบ.....	34
6.2 Sculture paper ขนาด A3 และ A2.....	35
6.3 ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ (หนังสือ).....	43
6.4 วิธีการจัดวางการนำเสนอ ประติมากรรม.....	45
7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	48
7.1 บทสรุป.....	48
7.2 ปัญหาและข้อจำกัดในการศึกษา.....	48
7.3 ข้อเสนอแนะ.....	48
7.4 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	49
บรรณานุกรม.....	50
ประวัติผู้วิจัย.....	51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	พระนางมหาปชาบดีโคตมีขอบวชเป็นภิกษุณี.....	4
2.2	พระพุทธเจ้าทรงอธิษฐานให้สตรีนั้นเปลี่ยนแปลงจากปฐมวัยเข้าสู่ปัจฉิมวัย มีหนังสือที่ยาวน แก่หง่อม ล้มลง.....	6
2.3	นาง (พระ) อุบลวรรณาออกบวช.....	7
3.1	วัตถุดิบหลักในการทำกระดาษบาติ มักได้แก่ เศษใบไม้เปลือกไม้และขนสัตว์.....	9
3.2	การคัดเอาเยื่อกระดาษ.....	10
3.3	กระดาษที่ได้จะค่อนข้างคล้ายกับกระดาษสา.....	10
3.4	งาน handmade ที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับสมุดจดบันทึก บาติ	11
3.5	เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเย็บเล่ม.....	11
3.6	ปัจจุบันได้มีการพัฒนาให้กลายเป็นสินค้าประจำท้องถิ่น	11
3.7	การกินเลี้ยงสังสรรค์ภายในคฤหาสน์และเหตุการณ์รอบๆของเศรษฐีชาวอินเดีย จาก Collection of poems (masnavi).....	12
4.1	หนังสือ พระสุตตันตปิฎก สารธรรมเพื่อการล้นทุกข.....	13
4.2	ศิลปะของภิกษุณีสงฆ์เทียบกับของภิกษุสงฆ์.....	15
4.3	ภาพตัวอย่างวิธีการเล่าเรื่อง.....	17
4.4	ภาพงานจิตรกรรมอินเดียบนฝาผนัง.....	17
4.5	ศิลปะการแกะสลักผนังถ้ำ ถ้ำอชันดา อินเดีย.....	18
4.6	ศิลปะการแกะสลักผนังถ้ำ ถ้ำเอลโรรา อินเดีย.....	18
4.7	ศิลปะการปักผ้าแขวนผนังของอินเดียราวศตวรรษที่ 20 ตั้งอยู่ในพิพิธภัณฑ์ Victoria and Albert Museum.....	19
4.8	สมุดกระดาษ บาติ.....	19
5.1	ภาพแบบร่างที่ 1 ทั้งหมดเมื่อวางเรียงกันตามวิธีการเล่าเรื่อง.....	20
5.2	ภาพแบบร่างที่ 1 เนื้อหาส่วนแรก (อดีตชาติของพระเขมาเถรี และ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน	21
5.3	ภาพแบบร่างที่ 1 เนื้อหาส่วนที่สอง (ชาติปัจจุบันก่อนบวชของ พระเขมาเถรีและ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน.....	21
5.4	ภาพแบบร่างที่ 1 เนื้อหาส่วนที่สาม (ชาติปัจจุบันหลังบวชของ พระเขมาเถรีและ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน.....	22
5.5	แบบสีจากกระดาษที่กำหนดจากแคตตาล็อก.....	22
5.6	คาแรคเตอร์พระอุบลวรรณาเถรี มีผิวเขียว.....	23
5.7	ภาพประกอบแนวทางการออกแบบที่ 3.1	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
5.8 แบบร่างสำหรับแนวคิดที่ 3.1.....	24
5.9 แบบร่างแรกสำหรับแนวคิดแอมบิแกรม.....	24
5.10 แบบร่างทั้งหมดจากแนวคิดแอมบิแกรมแรก.....	25
5.11 แบบร่างจากแนวคิดแอมบิแกรมที่สอง.....	25
5.12 แบบร่างจากแนวคิดที่ 2.3 ทั้งหมด.....	25
5.13 ภาพแบบร่างโดยวิธีการพับเล่มแบบ Double parallel reverse fold และ Closed gate fold.....	26
5.14 ภาพประกอบแนวทางการออกแบบ วิธีการพับเล่มแบบ Closed gate fold.....	26
5.15 ภาพแบบร่างที่ 2 เนื้อหาส่วนแรก (อดีตชาติของพระเชมาเถรี และ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน.....	27
5.16 ภาพแบบร่างที่ 2 เนื้อหาส่วนที่สอง (ชาติปัจจุบันก่อนบวชของ พระเชมาเถรีและ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน.....	28
5.17 ภาพแบบร่างที่ 2 เนื้อหาส่วนที่สาม (ชาติปัจจุบันหลังบวชของ พระเชมาเถรีและ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน.....	28
5.18 ภาพแบบร่างที่ 2 เป็นส่วนของตรงกลางที่ทำหน้าที่สรุปเรื่องราวทั้งหมด หลังจากที่เล่าซ้ายและขวาเข้ามาหากัน.....	29
5.19 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ (อดีตชาติ และบุพกรรมของ พระอุบลวรรณาเถรี) 1.....	29
5.20 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ (อดีตชาติ และบุพกรรมของ พระอุบลวรรณาเถรี) 2.....	30
5.21 มีการปรับแก้ในส่วนของหัวพญานาคจากคำวิจารณ์ที่ค่อนข้างไม่เหมือนและ ไม่รู้สีกว่าเป็นพญานาค (อดีตชาติ และบุพกรรมของพระอุบลวรรณาเถรี).....	30
5.22 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ (อดีตชาติ และบุพกรรมของ พระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี)	31
5.23 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ (ชาติปัจจุบันก่อนบวชของ พระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี)	31
5.24 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ (อุปสรรคหลังบรรลุนิพพานของ พระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี) 1.....	32
5.25 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ (อุปสรรคหลังบรรลุนิพพานของ พระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี) 2.....	32
5.26 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ (ภาพจบตรงกลาง พระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี).....	33
5.27 เบื้องหลังการถ่ายภาพงานเพื่อนำไปใช้ในตัวอย่างเล่มพห.....	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
6.1 Logo.....	34
6.2 อดีตชาติพระเชมาเถรี.....	35
6.3 อดีตชาติพระอุบลวรรณาเถรี	36
6.4 อดีตชาติพระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี (วางคู่กัน)	37
6.5 ชาติปัจจุบันก่อนออกบวชพระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี (วางคู่กัน).....	37
6.6 ชาติปัจจุบันก่อนออกบวชของพระเชมาเถรี.....	38
6.7 ชาติปัจจุบันก่อนออกบวชของพระอุบลวรรณาเถรี.....	39
6.8 ชาติปัจจุบันหลังออกบวชของพระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี (วางคู่กัน).....	40
6.9 ภาพกลางรวมภิกษุณีสงฆ์ทั้งสองอยู่ในเฟรมเดียวกัน.....	40
6.10 ชาติปัจจุบันหลังออกบวชของพระเชมาเถรี.....	41
6.11 ชาติปัจจุบันหลังออกบวชของพระอุบลวรรณาเถรี.....	42
6.12 กระดาษที่รีไซเคิลเอง นำมาทดลองพิมพ์ก่อนใช้งานจริง.....	43
6.13 รูปเล่มตัวอย่างพร้อมม้วนกระดาษรีไซเคิลที่ทำขึ้นเอง.....	43
6.14 ภายในเล่มตัวอย่าง 1.....	44
6.15 ภายในเล่มตัวอย่าง 2.....	44
6.16 ภายในเล่มตัวอย่าง 3.....	44
6.17 จัดแสดงงาน 1.....	45
6.18 จัดแสดงงาน 2.....	45
6.19 จัดแสดงงาน ณ หอศิลป์กรุงเทพมหานคร 1.....	46
6.20 จัดแสดงงาน ณ หอศิลป์กรุงเทพมหานคร 2.....	46
6.21 นำเสนองานให้แก่ผู้ที่สนใจ ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จและ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับหนึ่ง 1.....	47
6.22 นำเสนองานให้แก่ผู้ที่สนใจ ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จและ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับหนึ่ง 2.....	47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

เนื่องจากพุทธศาสนานั้นไม่ใช่เรื่อง que ทุกคนจะเข้าใจ และเข้าถึงได้ง่ายเหมือนกันหมดทุกคน การจะเริ่มสนใจหรือเรียนรู้ต้องอาศัยปัจจัยดังตูดหลายอย่างทั้งจากตัวผู้ศึกษาเอง หรือสภาพแวดล้อมต่างๆที่เอื้ออำนวย ทั้งนี้เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาไม่ได้มีเพียงแค่ว่าสอนที่พระพุทเจ้าที่ไว้เพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงประวัติความเป็นมาของ คน สัตว์ สิ่งของ ที่มีความเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาที่มักไม่มีใครทราบ และได้เรียนรู้อีกด้วย ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่เลือกเป็นจุดตั้งต้นของการเสนอหัวข้อศิลปนิพนธ์ครั้งนี้

ตั้งข้างต้นที่กล่าวมาแล้วนั้น การนำเสนอเรื่องราวของ ภิกษุณีสงฆ์ จึงเป็นหัวข้อที่น่าสนใจเพราะผู้คนส่วนใหญ่มักได้ยินและรู้จักแค่ พระภิกษุสงฆ์ แต่สำหรับเรื่องของ ภิกษุณีสงฆ์ เองยังไม่เป็นที่รู้จัก หรือได้รับการเผยแพร่มากนัก ทั้งนี้เรื่องราวต่างๆยังคงถูกบันทึกด้วยตัวอักษรขาดการนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจเพื่อกระตุ้นการรับรู้ การเรียนรู้ เมื่อเทียบกับเรื่องราวอื่นในพุทธศาสนาแล้ว น้อยนักที่ได้เผยแพร่อย่างเป็นจริงเป็นจัง รวมถึงเทคนิค วิธีการสร้างออกแบบชุดภาพประกอบ ที่อิงมาจากวัฒนธรรมการผลิตกระดาษใช้เองของอินเดีย (กระดาษบายี) ที่มักไม่มีใครทราบจึงเป็นที่มาและความสำคัญของโครงการศิลปนิพนธ์ขึ้นนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ศึกษาการออกแบบภาพประกอบจากเทคนิคกระดาษ
2. ผู้ชมได้ความรู้เกี่ยวกับภิกษุณีสงฆ์ในพุทธศาสนามากขึ้นโดยเริ่มสนใจจากภาพประกอบ

1.3 ขอบเขตของโครงการ

1. สัญลักษณ์ของชุดภาพประกอบ
2. ภาพประกอบขนาด 29.7 x 42 จำนวน 6 ชิ้น
3. ภาพประกอบขนาด 59.4 x 42 จำนวน 1 ชิ้น
4. ตัวอย่างหนังสือที่นำภาพประกอบไปใช้และเล่าเรื่อง.

1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล
 - 1.1 ศึกษาประวัติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ พระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี ภิกษุณีสงฆ์เบื้องซ้ายและเบื้องขวาของพระพุทเจ้า
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกระดาษที่เลือกใช้ในการสร้างภาพประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.3 งานศิลปะ-จิตรกรรมจากอินเดีย
- 1.4 วิธีการทำกระดาษรีไซเคิล
2. วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น
 - 2.1 แบ่งเนื้อหา คัดกรองส่วนของเนื้อหาที่จะนำมาใช้สร้างภาพประกอบ
 - 2.2 การเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อใช้ในสิ่งพิมพ์(หนังสือ)
 - 2.3 เลือกเทคนิคและแนวทางในการสร้างภาพประกอบ
3. การออกแบบ และพัฒนาแบบร่าง
 - 3.1 ออกแบบวิธีการเล่าเรื่องของภาพประกอบและการนำไปใช้ในหนังสือตัวอย่าง
 - 3.2 สร้างแบบจำลองหนังสือตัวอย่างขนาดเล็ก
 - 3.2 ออกแบบ และแบบร่างภาพประกอบทั้งหมด
 - 3.3 ออกแบบ และแบบร่างสัญลักษณ์ของชุดภาพประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ภิกษุณีสงฆ์

ภิกษุณี (บาลี: ภิกขุณี; สันสกฤต: ภิกษุณี) เป็นคำใช้เรียกนักพรตหญิงในศาสนาพุทธ คู่กับภิกษุ ที่หมายถึงนักพรตชายในพระพุทธศาสนา คำว่า ภิกษุณี เป็นศัพท์ที่มีเฉพาะในพระพุทธศาสนา โดยเป็นศัพท์บัญญัติที่ใช้เรียกนักบวชหญิงในพระพุทธศาสนาเฉพาะ ไม่ใช่เรียกนักบวชในศาสนาอื่น

ภิกษุณี หรือ ภิกษุณีสงฆ์ จัดตั้งขึ้นโดยพระบรมพุทธานุญาต ภิกษุณีรูปแรกในพระพุทธศาสนา คือพระนางมหาปชาบดีโคตมีเถรี โดยวิธีรับครุธรรม 8 ประการ ในคัมภีร์เถรวาทระบุว่าต่อมาในภายหลังพระพุทเจ้าได้ทรงอนุญาตวิธีการอุปสมบทภิกษุณีให้มีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น จนศีลของพระภิกษุณีมีมากกว่าพระภิกษุ โดยพระภิกษุณีมีศีล 311 ข้อ ในขณะที่พระภิกษุมีศีล 227 ข้อเท่านั้น เนื่องจากในสมัยพุทธกาลไม่เคยมีศาสนาใดอนุญาตให้ผู้หญิงเข้ามาเป็นนักบวชมาก่อน และการตั้งภิกษุณีสงฆ์ควบคู่กับภิกษุสงฆ์อาจเกิดข้อครหาที่จะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อการประพฤติพรหมจรรย์และพระพุทธศาสนาได้ หากได้บุคคลที่ไม่มีความมั่นคงในพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นนักบวช

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ไม่ปรากฏว่ามี การตั้งวงศ์ภิกษุณีเถรวาทขึ้นในประเทศไทย อย่างไรก็ตามในประเทศพุทธเถรวาทที่เคยมี หรือไม่เคยมีวงศ์ภิกษุณีสงฆ์ในปัจจุบัน ต่างก็นับถือกันโดยพฤตินัยว่าการที่อุปาสิกาที่มีศรัทธาโกนศีรษะนุ่งขาวห่มขาว ถือปฏิบัติศีล 8 (อุโบสถศีล) ซึ่งเรียกโดยทั่วไปว่า แม่ชี เป็นการผ่อนผันผู้หญิงที่ศรัทธาจะออกบวชเป็นภิกษุณีเถรวาท แต่ไม่สามารถอุปสมบทเป็นภิกษุณีเถรวาทได้ โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในสำนักวัดซึ่งแยกเป็นเอกเทศจากภิกษุสงฆ์

ภิกษุณีสายเถรวาทซึ่งสืบวงศ์มาแต่สมัยพุทธกาลด้วยการบวชถูกต้องตามพระวินัยปิฎกเถรวาทที่ต้องบวชในสงฆ์สองฝ่ายคือทั้งภิกษุสงฆ์และภิกษุณีสงฆ์ ได้ขาดสูญวงศ์ (ไม่มีผู้สืบต่อ) มานานแล้ว คงเหลือแต่ภิกษุณีฝ่ายมหายาน (อาจารย์วาท) ที่ยังสืบทอดการบวชภิกษุณีแบบมหายาน (บวชในสงฆ์ฝ่ายเดียว) มาจนปัจจุบัน ซึ่งจะพบได้ในประเทศจีน, เกาหลีใต้, ญี่ปุ่น และศรีลังกา

ปัจจุบันมีการพยายามรื้อฟื้นการบวชภิกษุณีในฝ่ายเถรวาท โดยทำการบวชมาจากภิกษุณีมหายาน และกล่าวว่าภิกษุณีฝ่ายมหายานนั้น สืบวงศ์ภิกษุณีสงฆ์มาแต่ฝ่ายเถรวาทเช่นกันแต่มีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าฝ่ายมหายานมีการบวชภิกษุณีสืบวงศ์มาโดยมิได้กระทำถูกต้องตามพระวินัยปิฎกเถรวาท และมีศีลที่แตกต่างกันอย่างมากด้วย ทำให้มีการไม่ยอมรับภิกษุณี (เถรวาท) ใหม่ ที่บวชมาแต่มหายานว่ามีได้เป็นภิกษุณีที่ถูกต้องตามพระวินัยปิฎกเถรวาท และมีการยกประเด็นนี้ขึ้นเป็นข้ออ้างว่าพระพุทธศาสนาจำกัดสิทธิสตรีด้วย ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เพราะพระพุทเจ้าได้อนุญาตให้มีภิกษุณีที่นับเป็นการเปิดโอกาสให้มันักบวชหญิงเป็นศาสนาแรกในโลก เพียงแต่การสืบทอดวงศ์ภิกษุณีได้สูญไปนานแล้ว จึงทำให้ในปัจจุบันไม่สามารถบวชสตรีเป็นภิกษุณีตามพระวินัยเถรวาทได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ประวัติการเกิดภิกษุณีสงฆ์

แต่เดิมพระโคตมพุทธเจ้าไม่ทรงอนุญาตให้มีภิกษุณีได้ เนื่องจากเห็นว่าจะทำให้อายุของพระพุทธศาสนาไม่ยั่งยืน

ต่อมาพระมหาปชาบดีโคตมีเถรี ผู้เป็นพระน้านางและพระมาตุจฉา หรือพระมารดาเลี้ยงของเจ้าชายสิทธัตถะ ท่านได้มีศรัทธาอยากออกบวชจึงทูลอ้อนวอนขอบวชต่อพระพุทธเจ้าถึงสามครั้งสามครา แต่ก็ไม่เป็นผล จนกระทั่งพระอานนที่ได้ทูลขอให้ พระพุทธเจ้าจึงทรงอนุญาต (รูปที่ 2.1) โดยมีเงื่อนไขว่า พระนางปชาบดีโคตมีจะต้องรับครุธรรมแปดประการ (ข้อปฏิบัติที่หนักและทำได้ยาก) ไปปฏิบัติ ดังนั้นภิกษุณีที่ทรงอุปสมบทให้องค์แรกได้แก่ พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี ซึ่งบวชเป็นภิกษุณีรูปแรก ด้วยการรับครุธรรมแปดประการ (ท่านเป็นรูปเดียวที่บวชด้วยวิธีเช่นนี้)

ต่อมาพระพุทธองค์ได้ทรงวางหลักเกณฑ์ในการรับผู้ประสงค์จะบวชเป็นภิกษุณี และวางวินัยของภิกษุณีไว้มากมาย เพื่อกันกรองผู้ที่ประสงค์จะบวชและมีศรัทธาจริง ๆ เช่น ภิกษุณี เมื่อบวชแล้ว ต้องถือศีลถึง 311 ข้อ มากกว่าพระภิกษุซึ่งถือศีลเพียง 227 ข้อ (วินัยของภิกษุณีที่มีมากกว่าพระภิกษุ เพราะผู้หญิงมีข้อปลีกย่อยในการดำรงชีวิตมากกว่าผู้ชาย เช่น ต้องมีผ้ารัดถัน (ผ้ารัดอก) ซึ่งผู้ชายไม่จำเป็นต้องมี เป็นต้น)

ภาพที่ 2.1 พระนางมหาปชาบดีโคตมีขอบวชเป็นภิกษุณี

ที่มา : <http://www.dhammadjak.net/forums/viewtopic.php?f=38&t=39272&start=60>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 พระเขมาเถรี

พระเขมาเถรี เอตทัคคะในฝ่ายผู้มีปัญญา

พระเขมาเถรี เกิดในราชสกุล กรุงสาครละ แคว้นมัททะ พระประยูรญาติ ได้ให้พระนามว่า “เขมา” เพราะพระนางมีผิวพรรณเลื่อมเรื่อดังสีน้ำทอง เมื่อเจริญพระชันษาแล้วได้อภิเษกสมรสเป็นมเหสีของพระเจ้าพิมพิสารแห่งนครราชคฤห์เมื่อพระบรมศาสดาประทับอยู่ ณ พระวิหารเวฬุวัน ใกล้กรุงราชคฤห์นั้นพระนางได้สดับข่าวว่า พระพุทธร่องค์ทรงแสดงโทษในรูปสมบัติและเพราะความที่พระนางเป็นผู้หลงมัวเมาในรูปโฉมของตนเอง จึงไม่กล้าไปเข้าเฝ้าพระทศพล ด้วยเกรงว่าพระพุทธร่องค์จะแสดงโทษในรูปโฉมของพระนางหลงอุบายถูกหลอกให้ไปวัด

ฝ่ายพระเจ้าพิมพิสาร ก็ทรงดำริว่า “เราเป็นอัครอุปัฏฐากของพระศาสดา แต่อัครมเหสีของอริยสาวกเช่นเรานี้กลับไม่ไปเฝ้าพระทศพล ข้อนี้นี้เราไม่ชอบใจเลย” ดังนั้น พระองค์จึงคิดหาอุบายด้วยการให้พวกนักกวีผู้ฉลาด แต่บทกวีประพันธ์ถึงคุณสมบัตินามของพระวิหารเวฬุวันราชอุทยานแล้วรับสั่งให้นำไปขับร้องใกล้ ๆ ที่พระนางเขมาเทวีประทับ เพื่อให้ทราบสดับบทประพันธ์นั้น พระนางได้สดับคำพรรณนาความงดงามของพระราชาอุทยานแล้ว ก็มีพระประสงค์จะเสด็จไปชม จึงเข้าไปกราบทูลพระราชาสูตาสามี ซึ่งท้าวเธอก็ทรงยินดีให้เสด็จไปตามพระประสงค์ เมื่อพระนางได้เสด็จชมพระราชาอุทยานจนสิ้นวันแล้วใคร่จะเสด็จกลับ พวกราชบุรุษทั้งหลายได้นำพระนางไปยังสำนักของพระบรมศาสดาทั้ง ๆ ที่พระนางไม่พอพระทัยเลย พระบรมศาสดาทอดพระเนตรเห็นพระนางกำลังเสด็จมา จึงทรงเนรมิตนางเทพอัปสรนางหนึ่ง ซึ่งกำลังถือพัดก้านใบตาลถวายนางพัดให้พระองค์อยู่เบื้องหลัง พระนางเขมาเทวีเห็นนางเทพอัปสรนั้นแล้วถึงกับตกพระทัยดำริว่า “แยะแล้วสิเรา สตรีที่งามปานเทพอัปสรเห็นปานนี้ยืนอยู่ใกล้ ๆ พระทศพล แม้เราจะไปปริจาริกา หญิงรับใช้ของนาง ก็ยังไม่คู่ควรเลย เพราะเหตุไร เราจึงเป็นผู้ตกอยู่ในอำนาจจิตคิดชั่วหลงมัวเมาอยู่ในรูปเช่นนี้หนอ” พระนางยืนทอดพระเนตรเพ่งดูสตรีนั้นอยู่ ในขณะนั้นเอง พระบรมศาสดา ได้ทรงอธิษฐานให้สตรีนั้นมีสรีระเปลี่ยนแปลงล่องเลยปฐมวัยแล้วย่างเข้าสู่มัชฌิมวัย ล่วงจากมัชฌิมวัย แล้วย่างเข้าสู่ปัจฉิมวัย เป็นผู้ มีหนังเหี่ยวย่น ผมหงอก ฟันหัก แก่หง่อม แล้วล้มลงกึ่งพร้อมกัพัดใบตาลนั้น (รูปที่ 2.2) พระนางเขมาเทวี ได้ทอดพระเนตรเห็นรูปสตรีนั้นโดยตลอดแล้ว จึงดำริว่า “สรีระที่สวยงามเห็นปานนี้ยังถึงงามวิบัติอย่างนี้ได้ แม้สรีระของเราที่จักมีคดีเป็นไปอย่างนี้เหมือนกัน” ขณะที่พระนางกำลังมีพระดำริอย่างนี้อยู่นั้น พระพุทธร่องค์ได้ตรัสพระคาถาภาษิตว่า “ชนเหล่าใดถูกราคะย้อมแล้ว ย่อมตกไปในกระแสนาคาเหมือนแมลงมุดตกไปในข่ายใยที่ตนทำเองเมื่อชนเหล่านั้นตัดกระแส้นได้ โดยไม่มีเยื่อใยแล้วละกามสุขเสียได้ ย่อมออกบวช” เมื่อจบพระพุทธร่องค์ตรัสคาถาภาษิตแล้ว พระนางเขมาเทวี ได้บรรลุพระอรหัตผลพร้อมด้วยปฏิสัมภิตาทั้งหลาย ในอิริยาบถที่ประทับยืนอยู่นั่นเอง พระอรหันต์ฆราวาสเป็นได้ไม่นานธรรมาตุอยู่ครองเรือน เมื่อบรรลุพระอรหัตแล้วจำต้องปรินิพพานหรือไม้กับขเสียวในวันนั้นเพราะเพศฆราวาสไม่สามารถจะรองรับความเป็นพระอรหัตได้ แต่พระนางรู้ว่าอายุสังขารของตนยังเป็นไปได้ จึงเสด็จกลับพระราชนิเวศน์ให้พระเจ้าพิมพิสารพระสวามีทรงอนุญาตการบวชก่อน แม้พระราชาก็ทรงทราบโดยสัญญาณคืออาการที่พระนางแสดงว่าบรรลุอริยธรรมแล้ว ทรงพอพระทัยเป็นอย่างยิ่ง ให้พระนางประทับบนวอทองแล้วนำไปอุปสมบทในสำนักของภิกษุณีสงฆ์เมื่อพระนาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 พระพุทธเจ้าทรงอธิษฐานให้สตรีนั้นเปลี่ยนแปลงจากปฐมวัยเข้าสู่ปัจฉิมวัย
มีหนึ่งเหยย่น แก่หง่อม ล้มลง

ที่มา : <http://mast.myreadyweb.com/article/topic-18679.html>

บวชแล้วได้นามว่า “พระเชมาเถรี” เพราะอาศัยเหตุที่พระนางมีปัญญามาก บรรลุพระอรหัตผลทั้ง ๆ ที่อยู่ในเพศฆราวาส พระบรมศาสดาจึงทรงยกย่องเธอไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุณีทั้งหลายในฝ่าย ผู้มีปัญญา และทรงแต่งตั้งให้เป็น อัครสาวิกาวฝ่ายขวา

วิชา ความรู้แจ้ง ความรู้วิเศษ มี ๘ คือ

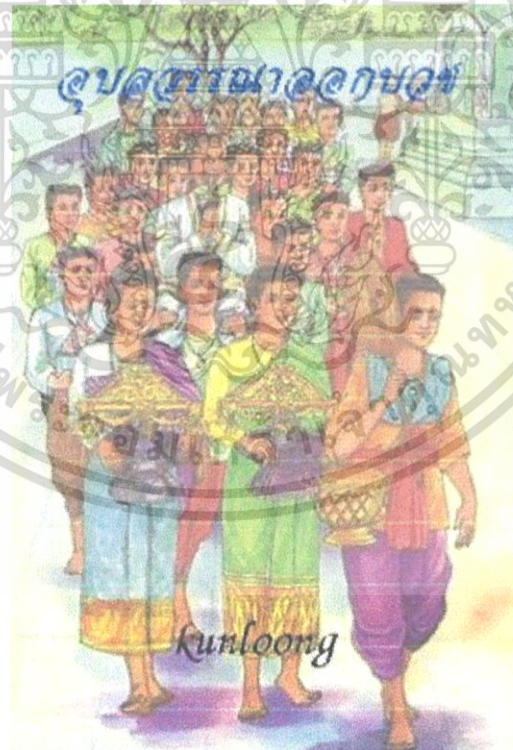
๑. วิปัสสนาญาณ ญาณอันนับเข้าในวิปัสสนา
๒. มโนมยิทธิ ฤทธิ์ทางใจ
๓. อิทธิวิธี แสดงฤทธิ์ต่าง ๆ ได้
๔. ทิพโสต หูทิพย์
๕. เจโตปริยญาณ รู้จักกำหนดใจผู้อื่นได้
๖. ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ ระลึกชาติได้
๗. พิพจักขุ ตาทิพย์ (จตุรปาตญาณ)
๘. อาสวักขยญาณ รู้จักทำอัสวะให้สิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 พระอุบลวรรณาเถรี

พระอุบลวรรณาเถรี เอตทัคคะในฝ่ายผู้มีฤทธิ์

พระอุบลวรรณาเถรี เกิดในตระกูลเศรษฐี ในกรุงสาวัตถี บิดามารดาได้ตั้งชื่อให้นางว่า “อุบลวรรณา” ตามนิมิตลักษณะที่นางมีผิวพรรณเหมือนกลีบดอกอุบลเขียวเพราะสวยบาดใจจึงต้องให้บวช เมื่อนางเจริญวัยเข้าสู่วัยสาว นอกจากจะมีผิวงามแล้วรูปร่างลักษณะยังคงงามสุดเท่าที่จะหาหญิงอื่นทัดเทียมได้ จึงเป็นที่หมายปองต้องการของพระราชามหาเศรษฐีทั่วทั้งชมพูทวีป ซึ่งต่างก็ส่งเครื่องบรรณาการอันมีค่าไปมอบให้พร้อมกับส่วยเพื่ออภิเษกสมรสด้วยฝ่ายเศรษฐีผู้บิดาของนางรู้สึกลำบากใจด้วยคิดว่า “เราไม่สามารถที่จะรักษาน้ำใจของคนทั้งหมดเหล่านี้ได้ เราควรจะหาอุบายทางออกสักอย่างหนึ่ง” แล้วจึงเรียกลูกสาวมาถามว่า “แม่อุบลวรรณา เจ้าจะสามารถบวชได้ไหม?” นางได้ฟังคำของบิดาแล้วรู้สึกร้อนหัวสรวรพวงค์กายเหมือนกับมีคนนำเอาน้ำมันที่เคี่ยวให้เดือด 300 ครั้ง ราวลงบนศีรษะของนาง ด้วยว่านางได้สั่งสมบุญมาแต่อดีตชาติ และการเกิดในชาตินี้ก็เป็ชาติสุดท้ายของนาง ดังนั้น นางจึงรับคำของบิดาด้วยความปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง เศรษฐีผู้บิดาจึงพานางไปยังสำนักของภิกษุสงฆ์แล้วให้บวชเป็นที่เรียบร้อย (รูปที่ 2.3)

ภาพที่ 2.3 นาง (พระ) อุบลวรรณาออกบวช

ที่มา : <http://www.larnbuddhism.com/atataka/tere/tere3.html>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อนางอุบลวรรณบวชได้ไม่นาน ก็ถึงสาระที่จะต้องไปทำความสะอาดโรงอุโบสถ เธอได้จุดประทิปเพื่อขจัดความมืดแล้วกวาดโรงอุโบสถ เห็นเปลวไฟที่ดวงประทิปแล้วยึดถือเอาเป็นนิมิตร ขณะที่กำลังยืนอยู่นั้นได้เข้ามาดมมีเดโช กลิ่นเป็นอารมณ์ แล้วกระทำมานั้นให้เป็นฐานเจริญวิปัสสนาก็ได้บรรลุพระอรหัตผล พร้อมด้วยปฏิสัมภิตาและอภิญญาทั้งหลาย

เมื่อพระเถรีสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว ได้เที่ยวจาริกไปยังชนบทต่าง ๆ แล้วกลับมาพักที่ป่าอันธวัน สมัยนั้นพระผู้มีพระภาคยังมีได้ทรงบัญญัติห้ามภิกษุณีอยู่ในป่าเพียงลำพัง ประชาชนได้ช่วยกันปลูกกระท่อมไว้ในป่าพร้อมทั้งเตี้ยตั้งกันม่านแล้วถวายเป็นที่พักแก่พระเถรีนั้น ฝ่ายนั้นทมาณพ ผู้เป็นลูกชายของลุงของพระเถรีนั้น มีจิตหลงรักนางตั้งแต่มังวชเมื่อทราบข่าวว่าพระเถรีมาพักที่ป่าอันธวันใกล้เมืองสาวตลิ่ง จึงได้ถือโอกาสขณะที่พระเถรีเข้าไปบิณฑบาตในเมืองสาวตลิ่งนั้น ได้เข้าไปในกระท่อมหลบซ่อนตัวอยู่ได้เตี้ย เมื่อพระเถรีกลับมาแล้ว เข้าไปในกระท่อมปิดประตูแล้วนั่งลงบนเตี้ย ขณะที่สายตายังไม่ปรับเข้ากับควมมืดในกระท่อม นั้นทมาณพก็ออกมาจากใต้เตี้ยตรงเข้าปลุกปล้ำข่มขืนพระเถรี ถึงแม้พระเถรีจะร้องห้ามว่า “เจ้าคนพาล เจ้าอย่าพินาศฉิบหายเลย เจ้าคนพาล เจ้าอย่าพินาศฉิบหายเลย” นั้นทมาณพ ก็ไม่ยอมเชื่อฟัง ได้ทำการข่มขืนพระเถรีสมปรารถนาแล้วก็หลีกหนีไป พอเขาหลบหนีไปได้ไม่กี่ไกล แผ่นดินใหญ่ก็มีอาการประหนึ่งว่าไม่สามารถจะรองรับน้ำหนักของเขาเอาไว้ได้ จึงอ่อนตัวยุบลงแล้วนั้นทมาณพก็จมดิ่งลงในแผ่นดิน ไปเกิดในอเวจีมหานรกฝ่ายพระอุบลวรรณเถรี ก็ได้ปิดบังเรื่องราวที่เกิดขึ้น ได้บอกแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นกับตนนั้นแก่ภิกษุณีทั้งหลาย ต่อจากนั้นเรื่องราวของพระเถรีก็ทราบถึงพระบรมศาสดา พระพุทธองค์ได้ตรัสพระคาถาภาษิตว่า “คนพาล ย่อมร่ำเรงยินดีในบาปกรรมลามกที่ตนกระทำประดุจว่าตมนี้ผ้าฝั้ที่มีรสหวานจนกว่าบาปกรรมนั้นจะให้ผลจึงจะได้ประสพกับความทุกข์ เพราะกรรมนั้น”

เมื่อเวลาล่วงไปภิกษุทั้งหลายสนทนากันในโรงธรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ของพระอุบลวรรณเถรีนั้นว่า “ท่านทั้งหลาย เห็นที่พระชีนาสพ คงจะยังมีควมยินดีในกามสุข คงจะยังจะพอใจในการเสพกาม ก็ทำไมจะไม่เสพแล้ว เพราะท่านมิใช่ไม้ผู้ มิใช่จอมปลวก เนื้อหนังร่างกายทั่วทั้งสรีระก็ยังคงอยู่ดังนั้น แม้จะเป็นพระชีนาสพก็ชื่อว่ายังยินดีในการเสพกาม” พระบรมศาสดาเสด็จมาแล้วตรัสถามทรงทราบความที่พวกภิกษุสนทนากันจึงตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย พระชีนาสพทั้งหลายไม่ยินดีในกามสุข ไม่เสพกาม เสมือนหยาดน้ำตกลงในใบบัวไม่ติดอยู่ ย่อมกลิ้งตกลงไป เหมือนกับเมล็ดพันธุ์ฝักกาดไม่ติดอยู่บนปลายเหล็กแหลม ฉันทใด กามก็ย่อมไม่ซึมซาบ ไม่ติดอยู่ในจิตของพระชีนาสพ ฉันทนั้น”

ต่อมาพระบรมศาสดา ทรงพิจารณาเห็นภัยอันจะเกิดแก่กุลธิดาผู้เข้ามาบวชแล้วพักอาศัยอยู่ในป่า อาจจะถูกคนพาลลามกเบียดเบียนประทุษร้าย ทำอันตรายต่อพรหมจรรย์ได้ จึงให้เชิญพระเจ้าปเสนทิโกศลมาเฝ้า ขอให้สร้างที่อยู่อาศัยเพื่อ ภิกษุณีสงฆ์ในบริเวณใกล้พระนคร ตั้งแต่นั้นมาภิกษุณีก็มีอาวาสอยู่ในบ้านในเมืองเท่านั้น พระอุบลวรรณเถรี ปรากฏว่าเป็นผู้ชำนาญในการแสดงฤทธิ์ต่าง ๆ ดังจะเห็นได้ในวันที่ พระบรมศาสดาทรงกระทำยมกปาฏิหาริย์ พระเถรีก็อาสาขอแสดงฤทธิ์เพื่อต่อสู้กับพวกเดียรฉัตรแทนพระพุทธองค์ และทรงอาศัยเหตุนี้ได้สถาปนาพระอุบลวรรณเถรี ไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุณีทั้งหลาย ในฝ่าย ผู้มีฤทธิ์ และเป็นอัครสาวิกฝ่ายซ้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ภาพประกอบ

ในอดีตที่ผ่านมาภาพประกอบถูกนำมาใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการตกแต่ง อธิบาย และเป็นเอกสารอ้างอิง ความสำคัญของภาพประกอบคือสามารถแสดงสิ่งที่ผู้เขียนไม่สามารถ อธิบายออกมาเป็นภาษาเขียนได้ นอกจากนี้ภาพประกอบงานพิมพ์ยังกลาย มาเป็นส่วน หนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คนในปัจจุบัน เพราะทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือทั่วไป บรรจุภัณฑ์ ปกaleb แผ่นพับ แผ่นปลิว ฯลฯ ส่วนใหญ่ ล้วนต้องใช้ภาพประกอบทั้งสิ้น สิ่งที่จะกล่าวต่อไปในบทนี้คือการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายของภาพประกอบงานพิมพ์ ความสำคัญของภาพประกอบ ประเภทของ ภาพประกอบ ตลอดจนการสร้างสรรคภาพประกอบงานพิมพ์การนำไปใช้

เราเกิดมาพร้อมพัฒนาการของภาพประกอบ ภาพประกอบเป็นกุญแจสำคัญ ที่จะไขสู่การอธิบายสิ่งที่อยู่ในจินตนาการ เริ่มตั้งแต่ภาพประกอบที่ใช้ในหนังสือสำหรับเด็ก จนถึงภาพประกอบที่แปลกออกไปด้วยเทคนิคอันก้าวหน้ามากมาย เช่น การสร้างจุดเด่นให้ภาพประกอบ การตกแต่งภาพประกอบเพื่อใช้กับงานพิมพ์ และการ จัดกลุ่มเชื่อมโยงภาพประกอบ

3.1 บาฮี

บาฮี คือชื่อที่ของกระดาษชนิดหนึ่งที่เกิดจากเศษซากพืช ซากสัตว์ต่างๆตากให้มดรวมกันแล้ว ตากให้แห้ง (รูปที่ 3.1) นำมาแช่น้ำให้เปื่อยแล้วคัดเอาเยื่อมาตาก (รูปที่ 3.2) และผ่านกรรมวิธีท้องถิ่นของชาวอินเดียจนมาเป็นกระดาษรีไซเคิล คล้ายๆกับกระดาษสา (รูปที่ 3.3)

ภาพที่ 3.1 วัตถุดิบหลักในการทำกระดาษบาฮี มักได้แก่ เศษใบไม้เปลือกไม้และขนสัตว์

ที่มา : <http://www.hussainpapers.com/gallery.php>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.2 การคัดเอาเยื่อกระดาษ
ที่มา : <http://www.hussainpapers.com/gallery.php>

ภาพที่ 3.3 กระดาษที่ได้จะค่อนข้างคล้ายกับกระดาษสา
ที่มา : <http://www.hussainpapers.com/gallery.php>

ซึ่งเมื่อได้เป็นแผ่นเต็มๆมาแล้วก็มักนำมาเย็บเล่มด้วยมือกลายเป็นสมุดจดบันทึกสำหรับใช้กันในครัวเรือน ปัจจุบัน บาฮี หรือ กระดาษบาฮี กลายเป็นของหายากและคนเก่าคนแก่เท่านั้นที่ยังมีความรู้ทำกันอยู่อาจมีบ้างที่ถ่ายทอดให้ลูกหลาน บางท้องถิ่นนำมาพัฒนาให้กลายเป็นธุรกิจของฝากท้องถิ่น (รูปที่ 3.4 , 3.5 , 3.6) ชนิดที่ต้องเดินท่องเที่ยวตามตรอก ซอย เท่านั้นถึงจะเจอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.4 งาน handmade ที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับสมุดจดบันทึก บาฮิ
ที่มา : http://shop.gaatha.com/index.php?route=product/product&product_id=1746

ภาพที่ 3.5 เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเย็บเล่ม
ที่มา : http://shop.gaatha.com/index.php?route=product/product&product_id=1746

ภาพที่ 3.6 ปัจจุบันได้มีการพัฒนาให้กลายเป็นสินค้าประจำท้องถิ่น
ที่มา : http://shop.gaatha.com/index.php?route=product/product&product_id=1746

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 แมนูสคริปต์

แมนูสคริปต์ หรือเอกสารตัวเขียนสีวิจิตร (อังกฤษ: Illuminated manuscript) หรือหนังสือตัวเขียนสีวิจิตร คือเอกสารตัวเขียนที่ตัวหนังสือตกแต่งเพิ่มเติมด้วยสีสรรคเช่นตัวหนังสือตัวแรกที่ขยายใหญ่ขึ้นและเล่นลายอย่างวิจิตร หรือเขียนขอบคั่น หรือทำเป็นจุดจิตรกรรม ตามความหมายตรงตัวจะหมายถึงต้นฉบับที่ตกแต่งด้วยเงินและทอง แต่การใช้กันโดยทั่วไปโดยนักวิชาการสมัยใหม่ในปัจจุบัน จะหมายถึงต้นฉบับใดก็ได้ที่มีการตกแต่งหรือหนังสือประกอบภาพจากทั้งทางตะวันตกและทางศาสนาอิสลาม

ความสำคัญของเอกสารตัวเขียนสีวิจิตรมิใช่เพียงคุณค่าทางวรรณกรรมแต่ยังมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากต้นฉบับเอกสารตัวเขียนสีวิจิตรที่ทำให้เราเรียนรู้ถึงประวัติศาสตร์โรมันและ กรีกที่ตกแต่งโดยผู้บันทึกและตกแต่งหนังสือตามอาราม นอกจากเอกสารตัวเขียนสีวิจิตรจะเป็นตัวอย่างของสิ่งที่หลงเหลือมาจากยุคกลางแล้วก็เป็นตัวอย่างที่ดีของจิตรกรรมที่มาจากยุคกลางด้วย และบางครั้งก็เป็นจิตรกรรมอย่างเดียวกับที่เหลืออยู่จากยุคนั้น

ภาพที่ 3.7 ภาพการกินเลี้ยงสังสรรค์ภายในคฤหาสน์และเหตุการณ์รอบๆ
ของเศรชฐีชาวอินเดีย จาก Collection of poems (masnavi)

ที่มา : <http://www.thedigitalwalters.org/Data/WaltersManuscripts/html/W626/description.html>

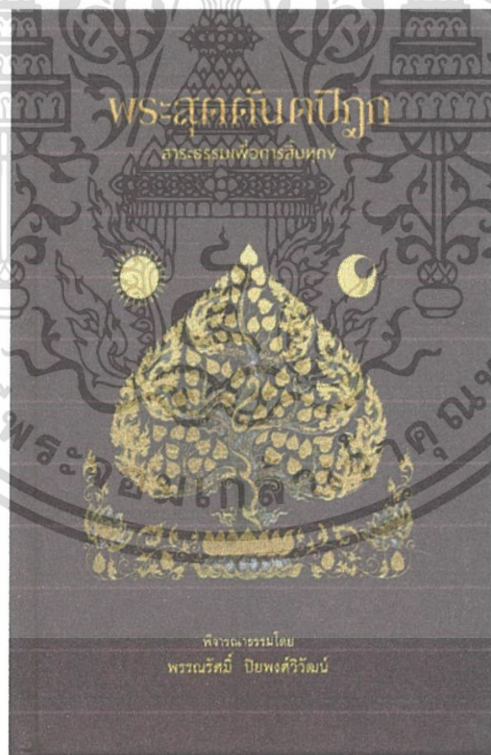
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น

4.1 การเรียงลำดับ และความสำคัญของเรื่องราว

เนื่องจากเรื่องราวของภิกษุณีสงฆ์ทั้งสองนั้นไม่ได้มีเพียงแคในยุคของโคตมพุทธเจ้า แต่ยังคงถูกกล่าวถึงเรื่องราวในอดีตชาติที่มีความสำคัญ รวมถึงจำนวนการเกิดในชาติที่ค่อนข้างหลากหลายและข้อมูลที่ค่อนข้างตรงกันบ้าง ไม่ตรงกันบ้าง จากการรวบรวมทั้งพระไตรปิฎก สุตตันตปิฎก หนังสือ รวมถึงเว็บไซต์ต่างๆทำให้ต้องมีการเรียบเรียงและคัดเอาส่วนสำคัญ ส่วนที่ตรงกันของทั้งสองท่านมาอย่างละเอียด เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจและการสร้างภาพประกอบ

ภาพที่ 4.1 หนังสือ พระสุตตันตปิฎก สารธรรมเพื่อการสันทัด
ที่มา : http://www.224book.com/product.detail_926579_th_6815451#

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 เนื้อหาที่ใช้เล่าเรื่อง และสร้างเป็นภาพประกอบ

1. การเกริ่นเบื้องต้นเกี่ยวกับ ภิกษุณีสงฆ์ในพุทธกาล

1.1 พระมหาปชาบดีโคตมีเถรี

ห้าพรรษาให้หลังหลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้ ครั้นทราบข่าวการประสูติของพระพุทธบิดา จึงทรงเสด็จไปยังกรุงกบิลพัสดุ์ เพื่อโปรดพระบิดาและประยูรญาติ พระบรมศาสดาทรงแสดงธรรมเทศนาโปรดพระเจ้าสุทโธทนะจนได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์พร้อมกับได้ทูลลาพระพุทธเจ้าเข้านิพพานโดยยังมีทันได้อุปสมบท ครั้นสิ้นพระเจ้าสุทโธทนะพระนางมหาปชาบดีโคตมีผู้เป็นพระมเหสีพระมารดาเลี้ยงและ พระน้านาง ของเจ้าชายสิทธัตถะ (พระพุทธเจ้า) จึงหมดภาระ ด้วยความศรัทธา จึงได้เข้าเฝ้าทูลขออนุญาตพระบรมศาสดาให้สตรีสละเรือนอกบวช แต่พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสห้ามถึงสามครั้งโดยที่พระนางเองก็ไม่อาจทราบสาเหตุได้ด้วยความศรัทธา และความพยายาม พระนางปลงพระเกศาทรงผ้าย้อมน้ำฝาด เสด็จดำเนินด้วยพระบาทเปล่าตรงไปยังกรุงเวสาลีพร้อมกับเจ้าหญิงศากยะจำนวนหนึ่ง เพื่อขอบวชอีกครั้ง โดยต่างมีพระบาทวมแตกและมีพระกายที่เป็นอันสุลี ครั้นนั้นพระอานนท์พบเข้า จึงได้สอบถามเรื่องราวท่านจึงอาสาทูลขอพระพุทธเจ้าให้แทน ครั้นพระอานนท์กราบทูลพระพุทธเจ้า ก็ยังได้คำตอบเช่นเดียวกับ พระนางมหาปชาบดีโคตมี แต่เมื่อพระอานนท์กราบทูลถามใหม่ถึงการที่สตรีออกบวชในพระธรรมวินัยแล้วจะสามารถบรรลุโสดาปัตติผลจนถึงอรหัตตผลได้หรือไม่ คำตอบคือได้ พระอานนท์จึงกล่าว “ถ้าสตรีเป็นผู้ที่สมควรอย่างนั้น พระนางมหาปชาบดีโคตมีก็เป็นผู้มีอุปการะมาแต่พระพุทธเจ้าในเบื้องต้น ทรงเป็นทั้งน้าและมารดาเลี้ยงมีคุณอนันต์ ฉะนั้นขอให้พระนางได้บวชตามที่ทรงตั้งพระหฤทัย

“พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่าหากพระนางมหาปชาบดีโคตมีจะรับศีล 8 ข้อ ได้ ก็ให้อุปสมบทได้พระอานนท์ได้ไปทูลให้พระนางมหาปชาบดีโคตมี พระนางทรงยินดีรับศีล 8 ประการนั้น พระอานนท์จึงได้กลับเข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้าและทูลให้ทรงทราบที่พระนางได้รับ

ศีล 8 ได้อุปสมบทแล้ว ส่วนเจ้าหญิงศากยะที่ตามมาทั้งหมด พระพุทธเจ้าตรัสอนุญาตให้ภิกษุสงฆ์อุปสมบทให้ นับเป็นปฐมบวชแห่งภิกษุณีสงฆ์ในพุทธศาสนา

1.2 เหตุผลในการห้ามไม่ให้มีภิกษุณีสงฆ์

พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงเหตุผลที่ไม่ให้สตรีบวช แก่พระอานนท์ว่า การให้สตรีบวชจะเป็นเหตุให้พระมหจรรย์ คือพระศาสนาหรือศีลธรรมตั้งอยู่ได้ไม่ยั่งยืน จะมีอายุสั้นเข้า เปรียบเหมือนตระกูลที่มีบุตรน้อยมีสตรีมาก ถูกผู้ร้ายทำลายได้ง่าย และเหตุผลที่ไม่ให้ ภิกษุเฝ้าภิกษุณี ให้ภิกษุณีเฝ้าภิกษุได้ฝ่ายเดียว เพราะนักบวชในลัทธิศาสนา อื่นทั้งหลายไม่มีใครเฝ้าสตรีกันเลย กล่าวโดยสรุปว่า หากถือเหตุผลทางด้านสภาพสังคมและ ในศาสนาแล้วจะไม่ทรงให้สตรีบวชได้

เมื่อเริ่มแรกนั้นไม่ได้มีการกำหนดจำนวนการบวชของภิกษุณีสงฆ์ ภายหลังจึงมีการจำกัด และไม่ให้ภิกษุณีสงฆ์เข้าร่วมการสังคายนา ถึงอย่างไรการมีอยู่ของภิกษุณีสงฆ์ก็สามารถเป็นพยานในความเจริญของพุทธศาสนาได้ ทั้งนี้ ประวัติชีวิตของพระเถรี (ภิกษุณีสงฆ์) ส่วนมากพิสดารโดยเฉพาะก่อนบวช ซึ่งหลังจากบวชแล้วไม่ค่อยมีผลงานเด่นมากนัก นอกจากพระเถรีระดับเอตทัคคะ (ผู้ประเสริฐสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านใดด้านหนึ่ง) 13 รูป ซึ่งนับว่าน้อยนักด้วยเหตุที่ว่าด้วยความยากในการถือศีลเมื่อเทียบกับภิกษุสงฆ์ (รูปที่ 4.2) การนำเสนอเรื่องราวของภิกษุณีสงฆ์นั้นน่าสนใจเนื่องจากไม่ค่อยมีการบันทึกอย่างละเอียดและได้รับการเผยแพร่มาก ในครั้งนี้จึงขอยกมา

สองท่าน ในที่นี้คือ พระอุบลวรรณาเถรี และ พระเขมาเถรี ผู้เป็นพระภิกษุณีสงฆ์ฝ่ายซ้าย และฝ่ายขวา ของพระพุทธเจ้า ซึ่งอาจจะไม่เป็นรู้จักมากนักเมื่อเทียบกับพระภิกษุสงฆ์เช่น พระมหาโมคคัลลานะและพระสารีบุตรพระภิกษุสงฆ์ฝ่ายซ้าย และขวาของพระพุทธเจ้า แต่ทั้งสองก็มีส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางกฎเกณฑ์ที่มีต่อภิกษุณีสงฆ์ โดยถ่ายทอดผ่านงานประติมากรรมกระตาศ(รีไซเคิล) ให้สอดคล้องกับการเวียนว่ายตายเกิดของมนุษย์ เรื่องราวที่ถูกบันทึกในพระไตรปิฎกตั้งแต่อดีตชาติจนถึงเหตุการณ์สำคัญที่ส่งผลต่อพุทธศาสนา

ศีลของนางภิกษุณีเทียบกับของภิกษุ		
ชื่ออภิลิ	นางภิกษุณี	ภิกษุ
ปราชิก	8	4
สังฆาทีเสส	17	13
นิสลัคคิยปาตจิติย	30	30
ปาจิตติย	166	92
ปาฎิเทศนียะ	8	4
เสจียะ	75	75
อชิกรณสมณะ	7	7
อนียต	-	2

ภาพที่ 4.2 ศีลของภิกษุณีสงฆ์เทียบกับของภิกษุสงฆ์

ที่มา : <http://www.manager.co.th/daily/viewnews.aspx?NewsID=9550000114472>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พระเชมาเถรี ภิกษุณีสงฆ์เบื้องต้น

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอนได้แก่

- พระเชมาเถรี ปฐมบท

เนื้อหาเล่าถึงช่วงอดีตชาติ บุญกรรมต่างๆของพระเชมาเถรีก่อนที่จะมาเป็นพระนางเชมา และได้บรรลุอรหัตตผลในชาติปัจจุบัน

- พระนางเชมา

เนื้อหาเล่าถึงชาติปัจจุบันของพระเชมาเถรีในขณะที่ยังดำรงเป็นพระนางเชมา ที่เป็นสมณเพศอยู่ เหตุการณ์ที่ทำให้ศรัทธาและออกบวชในพุทธศาสนา

- กามสัณญา

เนื้อหาเล่าถึงเหตุการณ์หลังจากออกบวชและบรรลุอรหัตตผลแล้ว อุปสรรค และการดำรงตนภายในพุทธศาสนา

- เชมาเถรียาปทาน

เนื้อหาเล่าถึงการผ่านพ้นอุปสรรค การทดสอบ การพิสูจน์ตนเองทั้งต่อหน้าอุบาสก อุบาสิกา ภิกษุสงฆ์ และภิกษุณีสงฆ์ รวมถึงเหตุผลที่พระพุทธเจ้าทรงยกย่องให้เป็นเอตทัคคะทางปัญญาและแต่งตั้งให้เป็นภิกษุณีสงฆ์เบื้องต้น

3. พระอุบลวรรณาเถรี ภิกษุณีสงฆ์เบื้องต้น

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอนได้แก่

- พระอุบลวรรณาเถรี ปฐมบท

เนื้อหาเล่าถึงช่วงอดีตชาติ บุญกรรมต่างๆของพระอุบลวรรณาเถรีก่อนที่จะมาเป็นนางอุบลวรรณา และได้บรรลุอรหัตตผลในชาติปัจจุบัน

- นางอุบลวรรณา

เนื้อหาเล่าถึงชาติปัจจุบันของพระอุบลวรรณาเถรีในขณะที่ยังดำรงเป็นนางอุบลวรรณาที่เป็นสมณเพศอยู่ เหตุการณ์ที่ทำให้ออกบวชในพุทธศาสนา

- เจ้าคนพาล

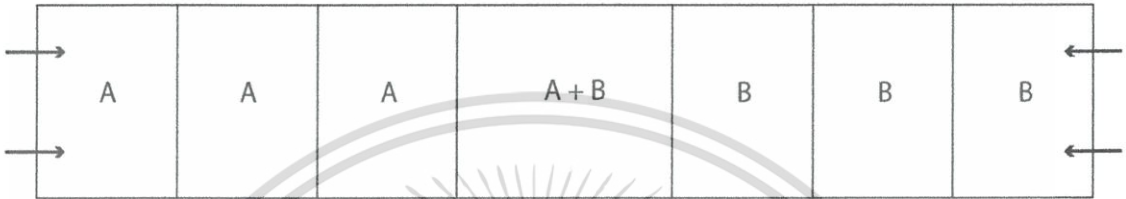
เนื้อหาเล่าถึงเหตุการณ์หลังจากออกบวชและบรรลุอรหัตตผลแล้ว การดำรงตนภายในพุทธศาสนา เหตุการณ์สำคัญที่เกิดพระอุบลวรรณาเถรี และส่งผลต่อการออกกฏต่างๆของภิกษุณีสงฆ์ในพุทธศาสนา

- อุบลวรรณาเถรียาปทาน

เนื้อหาเล่าถึงการผ่านพ้นคำนิทา การทดสอบ การพิสูจน์ตนเองทั้งต่อหน้าอุบาสก อุบาสิกา ภิกษุสงฆ์ และภิกษุณีสงฆ์ รวมถึงเหตุผลที่พระพุทธเจ้าทรงยกย่องให้เป็นเอตทัคคะทางอิทธิฤทธิ์และแต่งตั้งให้เป็นภิกษุณีสงฆ์เบื้องต้น

4.3 วิธีการเล่าเรื่อง

วิธีการเล่าเรื่องนี้จะใช้วิธีเล่าจากด้านซ้ายและขวาเข้าหาตรงกลาง เล่าเรื่องราวของพระขมาเถรี ภิกษุณีสงฆ์เบื้องขวา ก็เล่าจากทางขวา (ทางซ้ายของผู้ชมและอ่าน) พระอุบลวรรณาเถรี ภิกษุณีสงฆ์เบื้องซ้ายก็เล่าจากทางซ้าย (ทางขวาของผู้ชมและอ่าน) ค่อยๆมาบรรจบกันที่ภาพตรงกลาง

ภาพที่ 4.3 ภาพตัวอย่างวิธีการเล่าเรื่อง

4.4 เหตุและผลการเลือกเทคนิคในการออกแบบ

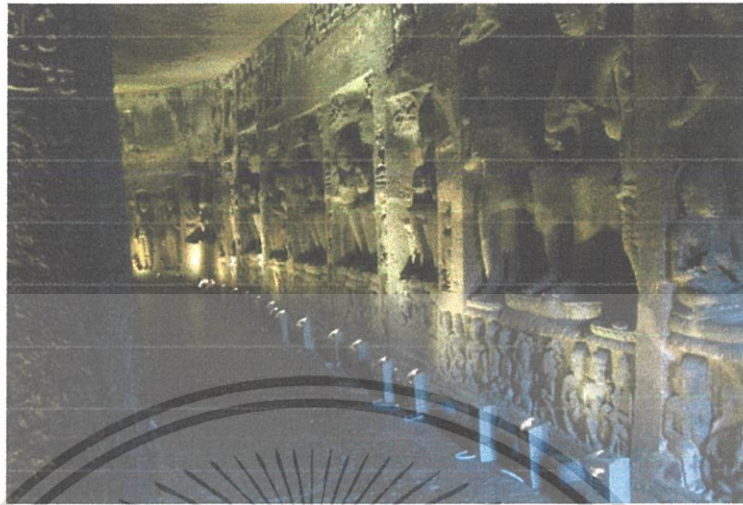
เนื่องจากการสืบค้นเกี่ยวกับศิลปะอินเดียแล้วนอกจากงานจิตรกรรมบนฝาผนัง (รูปที่ 4.4) ภาพวาดต่างๆที่ถูกบันทึกในสมุด ยังมีการแกะสลักหิน เจาะผนังถ้ำ (รูปที่ 4.5 และ 4.6) การเย็บ ปัก บนผ้าให้เป็นเรื่องราว (รูปที่ 4.7) แต่ที่น่าสนใจคือวัฒนธรรมการผลิตกระดาษจากเศษพืช ซากสัตว์โดยผ่านการทำด้วยมือทั้งสิ้น เพื่อใช้จดบันทึกในครัวเรือนของชาวอินเดียที่เรียกว่า บาฮิ (รูปที่ 4.8) เป็นที่น่าแปลกใจว่า เมื่อเราพูดถึงศิลปะอินเดีย กระดาษมักไม่ใช่สิ่งที่คนส่วนใหญ่นึกถึงหรือคาดไม่ถึงด้วยซ้ำว่า อินเดีย นั้นก็มีกระดาษเพราะส่วนใหญ่แล้วประเทศที่ถูกกล่าวถึงจะเป็นญี่ปุ่น หรือ จีนเสียมากกว่า ซึ่งเหตุนี้เองจึงค่อนข้างสอดคล้องกับหัวข้อและวัตถุประสงค์ที่ นำเสนอเรื่องราวที่ไม่มีผู้ใดทราบมากนักและน้อยคนที่จะรู้ งานประติมากรรมกระดาษด้วยมือจึงเป็นเทคนิคที่เลือกนำมาใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราวของภิกษุณีทั้งสองท่านนี้

ภาพที่ 4.4 ภาพงานจิตรกรรมอินเดียบนฝาผนัง

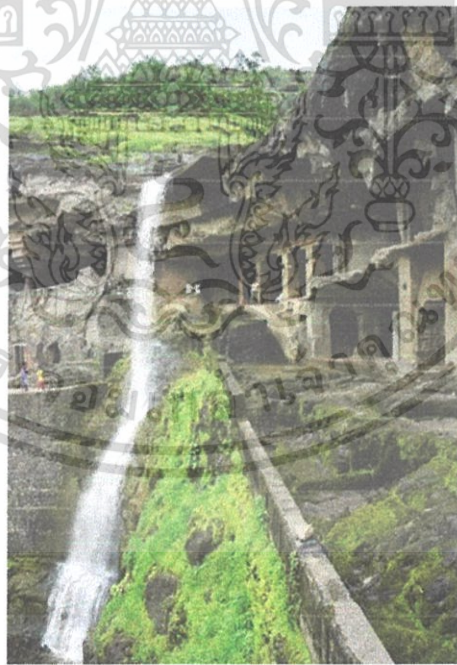
ที่มา : หนังสือ Indian art in detail

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5 ศิลปะการแกะสลักผนังถ้ำ ถ้ำอชันตา อินเดีย

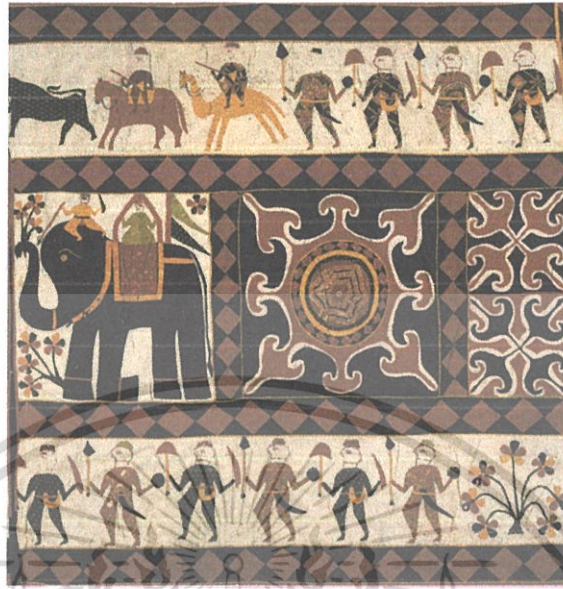
ที่มา : <http://www.ancientpages.com/2015/10/01/ajanta-caves-incredible-accomplishment-india-ancient-stonecutters/>

ภาพที่ 4.6 ศิลปะการแกะสลักผนังถ้ำ ถ้ำเอลโรรา อินเดีย

ที่มา : <http://www.ancientpages.com/2015/10/01/ajanta-caves-incredible-accomplishment-india-ancient-stonecutters/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.7 ศิลปะการปักผ้าแขนผนังของ
อินเดียราวศตวรรษที่ 20 ตั้งอยู่ในพิพิธภัณฑ์ Victoria and Albert Museum
ที่มา : <http://www.vam.ac.uk/content/exhibitions/the-fabric-of-india/about-the-exhibition/>

ภาพที่ 4.8 สมุดกระดาษช บายี
ที่มา : https://camelcharisma.files.wordpress.com/2012/07/img_7265.jpg

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การออกแบบ

5.1 แนวทางหลักในการออกแบบ

เนื่องจากพุทธศาสนามีต้นกำเนิดในชมพูทวีปซึ่งปัจจุบันคือประเทศอินเดียมีบางพื้นที่ ที่เป็น เนปาล และศรีลังกา แต่ก็มีพื้นฐานศิลปวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน แนวทางของแบบศิลปะต่างๆที่นำมา ใช้ในการออกแบบส่วนมากจะดึงมาจากรูปร่าง แนว ระนาบของจิตรกรรมฝาผนังแบบอินเดียที่ค่อนข้างมีเอกลักษณ์ มาผสมผสานกับสไตล์งานของตนเอง สีของงานเน้นให้มาจากสีของกระดาดเนื่องจาก กระดาดที่ใช้เป็นกระดาดเนื้อรีไซเคิล คอนเซ็ปต์หลักๆของงานคือ ทำมือ รีไซเคิล และ ศิลปะร่วมสมัย แม้แต่การซ้อนกันเป็นชั้น หรือ ฉลุ อิงจากการแกะสลัก เจาะ จากถ้ำอจินตวา ในประเทศอินเดีย ซึ่ง การออกแบบในแต่ละช่วงแต่ละตอนนั้นแบ่งได้ดังนี้

1. แนวทางการออกแบบภาพเพื่อการเล่าเรื่อง

เนื่องจากการออกแบบให้เล่าเรื่องต่อกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ในแต่ละภาพจำเป็นต้องมีความ เชื่อมโยงกันในจุดต่างๆเพื่อการเล่าเรื่องจะได้ไม่ขาดหาย และสามารถปะติดปะต่อกันได้ง่ายด้วยการ รับรู้ทางสายตา จึงต้องมีแบบร่างเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างภาพประกอบ เพื่อนำไปพัฒนาและ แก้ไขต่อไปในขั้นตอนถัดไป

ภาพที่ 5.1 ภาพแบบร่างที่ 1 ทั้งหมดเมื่อวางเรียงกันตามวิธีการเล่าเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แนวทางการออกแบบภาพประกอบ

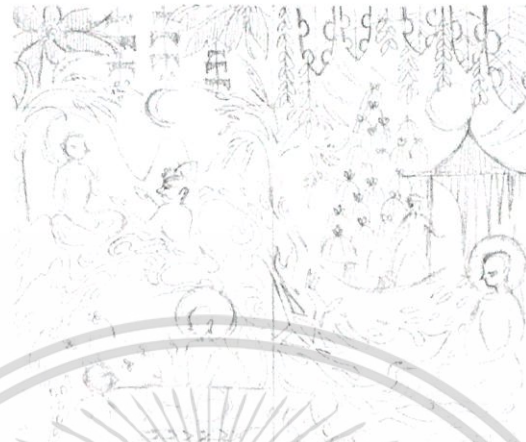
2.1 พยายามแทรกการเชื่อมโยงภาพสองภาพซึ่งเป็นเรื่องราวของแต่ละคนอย่างมีความหมายและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ภาพที่ 5.2 ภาพแบบร่างที่ 1 เนื้อหาส่วนแรก (อดีตชาติของพระเชมาเถรี และ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน

ภาพที่ 5.3 ภาพแบบร่างที่ 1 เนื้อหาส่วนที่สอง (ชาติปัจจุบันก่อนบวชของพระเชมาเถรีและ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.4 ภาพแบบร่างที่ 1 เนื้อหาส่วนที่สาม (ชาติปัจจุบันหลังบวช
ของพระขมาเถรีและ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน

2.2 เกี่ยวกับกรอบภายนอกนั้นอ้างอิงและออกแบบจากเรื่องราวที่ถูกบันทึกไว้ของภิกษุณี
สงฆ์ทั้งสองท่าน

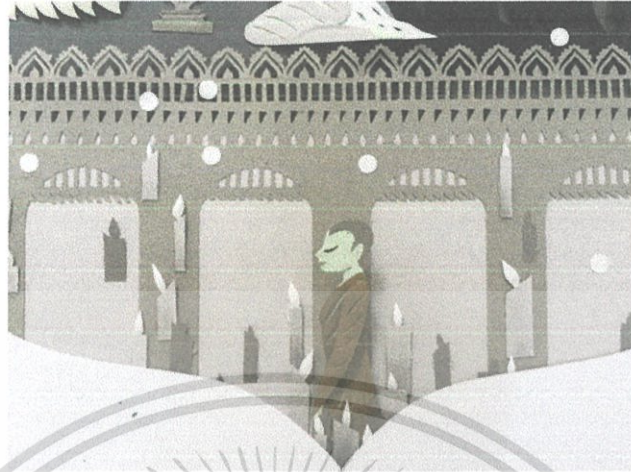
2.3 สีของงานจะค่อยๆไล่จากเข้มไปจนอ่อนสุด แสดงถึงการปล่อยวางและตัดขาดจาก
กิเลส ตัณหาทั้งหมดทั้งหมด ให้สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา

ภาพที่ 5.5 แบบสีจากกระดาษที่กำหนดจากแคตตาล็อก

2.4 ทุกส่วน ทุกชิ้นที่ปรากฏอยู่ในประติมากรรมนั้นจะต้องมีความหมาย และมีที่มาที่ไป
เช่น ผิวของศาสดาพระอุบลวรรณาเถรีในชาติปัจจุบันมีสีเขียวโดดเด่นจากคนทั่วไปเพราะในอดีตชาติ
ได้ตั้งจิตอธิษฐานขอผิวเหมือนดอกบัวเขียว (รูปที่ 5.5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.6 คาแรคเตอร์พระอุบลวรรณาเถรี มีผิวเขียว

3. แนวทางการออกแบบสัญลักษณ์

3.1 ดั้งที่กล่าวมาในข้างต้นแล้วว่าพุทธศาสนามีพื้นฐานจากชมพูทวีป ซึ่งภาษานั้นก็มีส่วนสำคัญและมีอิทธิพล รวมไปถึงทสวดในศาสนาพุทธที่เป็นบาลี สันสกฤต ตรงนี้จึงนำมาเป็นแกนหลักในการออกแบบคือ นำตัวอักษรบาลีซึ่งเป็นภาษาที่ถูกบันทึกเป็นบทสวด มาดัดแปลงให้เป็นภาษาอังกฤษตามชื่อโครงการ คือ Bhikkhuni

Vowels									
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ए	ओ		
a	ā	i	ī	u	ū	e	o		
[ə]	[a]	[i]	[iː]	[u]	[uː]	[e]	[o]		
Consonants									
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ
k	kh	g	gh	ṅ	c	ch	j	jh	ñ
[k]	[kʰ]	[g]	[gʰ]	[ŋ]	[tʃ]	[tʃʰ]	[dʒ]	[dʒʰ]	[ɲ]
ट	ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न
ṭ	ṭh	ḍ	ḍh	ṇ	t	th	d	dh	n
[t̪]	[t̪ʰ]	[ɖ]	[ɖʰ]	[ɳ]	[t]	[tʰ]	[d]	[dʰ]	[n]
प	फ	ब	भ	म					
p	ph	b	bh	m					
[p]	[pʰ]	[b]	[bʰ]	[m]					
य	र	ल	व	स	ह	ळ	ँ		
y	r	l	v	s	h	l̥	m̐		
[j]	[r]	[l]	[v]	[s]	[h]	[l̥]	[m̐]		

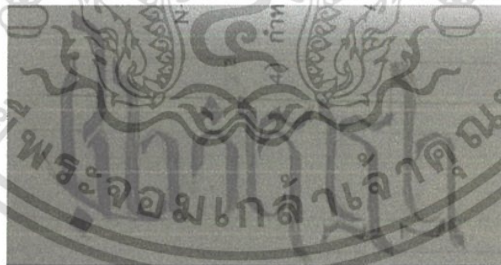
ภาพที่ 5.7 ภาพประกอบแนวทางการออกแบบที่ 3.1
ที่มา : <http://www.omniglot.com/writing/pali.htm>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.8 แบบร่างสำหรับแนวคิดที่ 3.1

3.2 เรื่องราวที่นำมาเสนอนี้เป็นเรื่องราวของภิกษุณีเบื่อง่ายและเบื่องวาของพระพุทธเจ้า
 แนวคิดการทำสัญลักษณ์ให้อ่านได้ทั้งสองด้านแบบแอมบิแกรมแต่ยังยึดทรงและแบบของแนวคิดที่
 3.1 ไว้เป็นหลัก

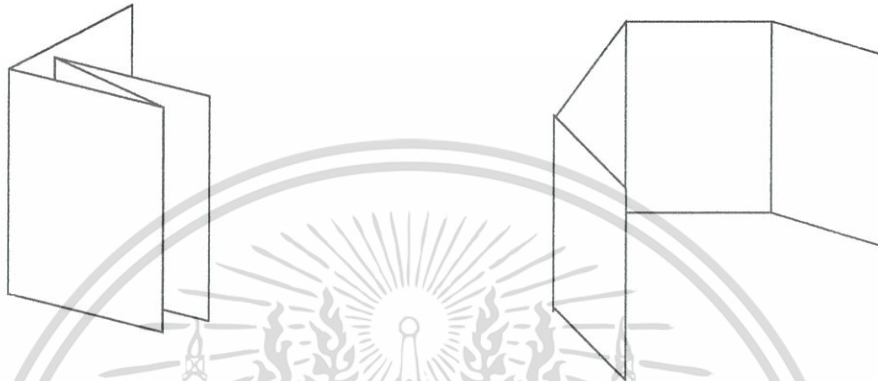
ภาพที่ 5.9 แบบร่างแรกสำหรับแนวคิดแอมบิแกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 แบบตัวอย่างสิ่งพิมพ์ (หนังสือ)

ได้เริ่มออกแบบ ทำแบบร่างตามแนวทางที่วางไว้ ดังนี้

1. ใช้วิธีการพับเล่มแบบ Double parallel reverse fold
2. ใช้วิธีการพับเล่มแบบ Closed gate fold

ภาพที่ 5.13 ภาพแบบร่างโดยวิธีการพับเล่มแบบ
Double parallel reverse fold และ Closed gate fold

ภาพที่ 5.14 ภาพประกอบแนวทางการออกแบบ
วิธีการพับเล่มแบบ Closed gate fold

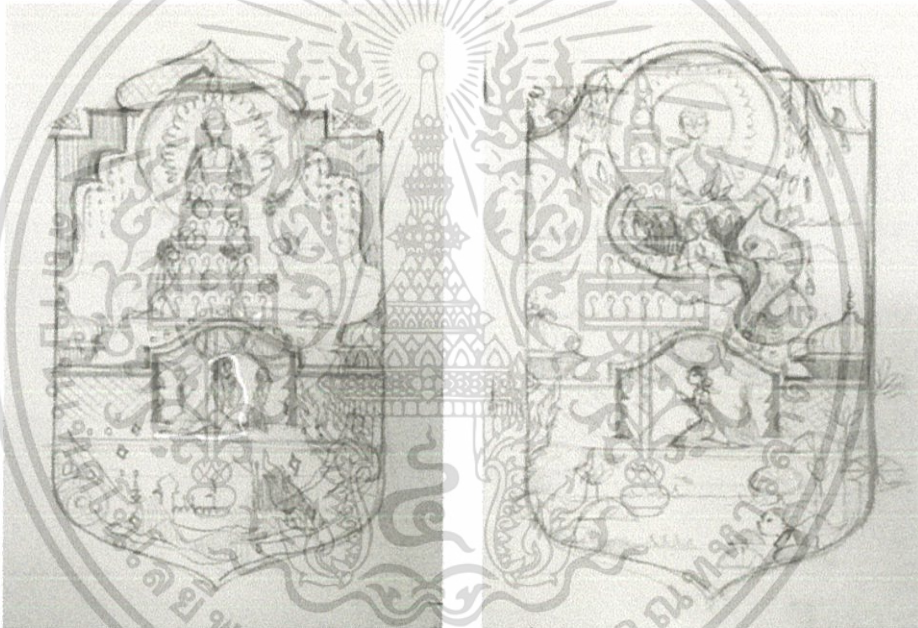
ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/160581542943012108/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

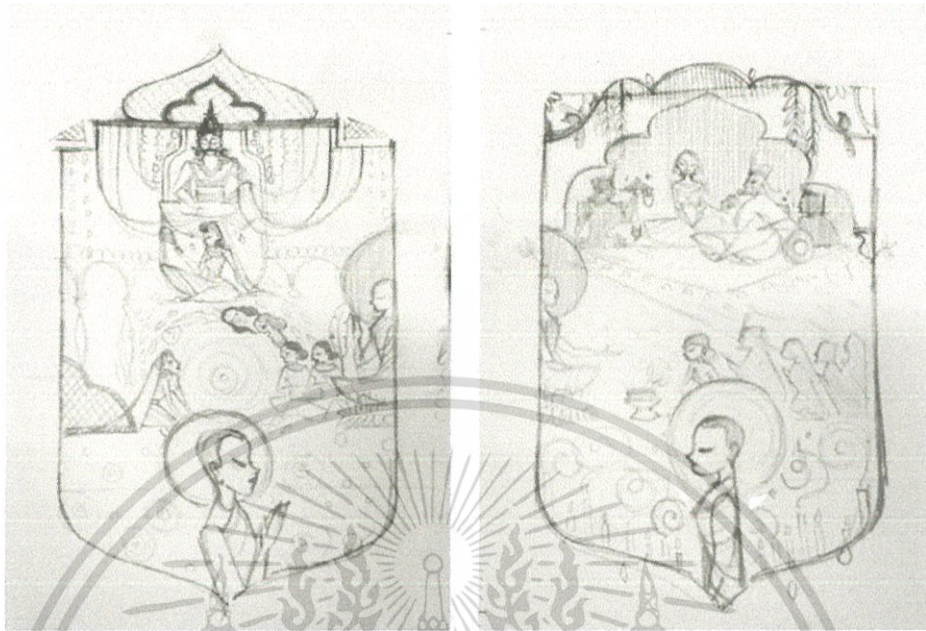
5.3 สรุปแบบร่างและขั้นตอนการทำ

หลังจากการส่งแบบร่างที่ 1 แล้วผลปรากฏว่ายังมีรายละเอียดที่ค่อนข้างเยอะและจะทำให้จัดการไม่สะดวก รวมถึงเกรงว่าจะไม่ทำนกำหนดที่วางไว้ จึงมีการแก้ไข ตัดทอนรายละเอียดออก รวมถึงจุดเชื่อมระหว่างภาพที่ยังขัดกับภาพรวมอยู่ แบบร่างที่ 2 จึงดูเป็นไปได้สุดที่จะนำมาพัฒนา และปรับปรุงให้เป็นภาพประกอบต่อไป นอกจากนี้ขั้นตอนการทำยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ตามที่แบ่งได้ดังนี้

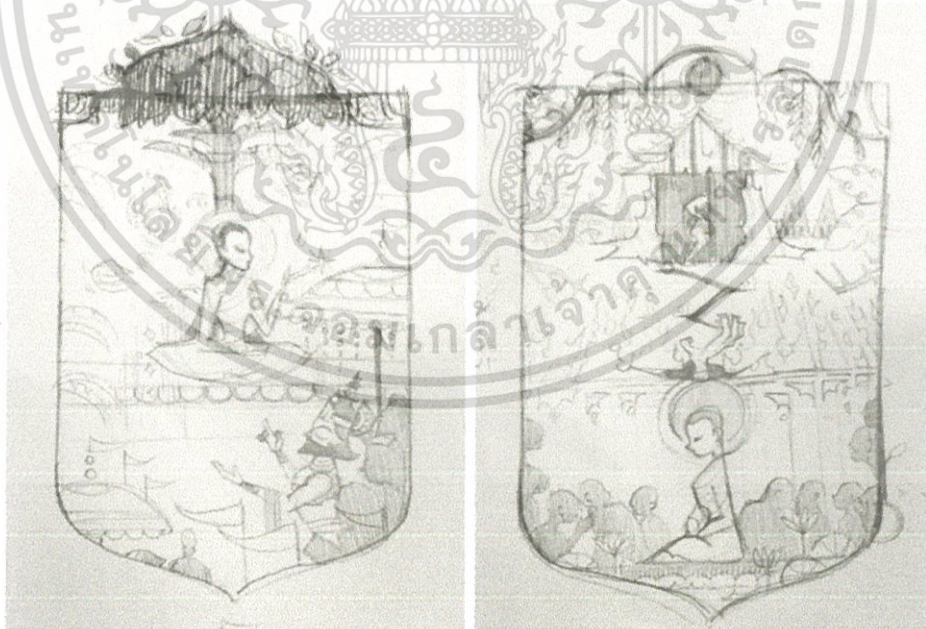
1. แบบร่างที่ 2 มีการปรับรายละเอียดให้น้อยลงและองค์ประกอบของภาพที่ค่อนข้างสมบูรณ์มากขึ้นกว่าเดิม รวมถึงเนื้อหาที่นำมาเล่านั้นถูกเปลี่ยนช่วงเวลาเล็กน้อย

ภาพที่ 5.15 ภาพแบบร่างที่ 2 เนื้อหาส่วนแรก (อดีตชาติของพระเชมาเถรี และ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน

ภาพที่ 5.16 ภาพแบบร่างที่ 2 เนื้อหาส่วนที่สอง (ชาติปัจจุบันก่อนบวช
ของพระเชษฐาธิราชและ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน

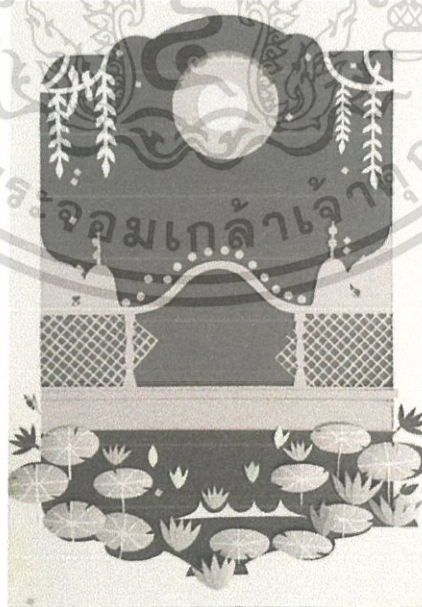
ภาพที่ 5.17 ภาพแบบร่างที่ 2 เนื้อหาส่วนที่สาม (ชาติปัจจุบันหลังบวช
ของพระเชษฐาธิราชและ พระอุบลวรรณาเถรี) เมื่อวางประกบคู่กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.18 ภาพแบบร่างที่ 2 เป็นส่วนของตรงกลางที่ทำหน้าที่สรุปเรื่องราวทั้งหมดหลังจากที่เล่าซ้ายและขวาเข้ามาหากัน

2. ขั้นตอนการทำ ถึงแม้จะได้แบบร่างหลักๆแล้วแต่ยังมีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดเล็กน้อยอยู่ตลอดเพื่อความลงตัว

ภาพที่ 5.19 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ (อดีตชาติ และบุพกรรมของพระอุบลวรรณาเถรี) 1.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

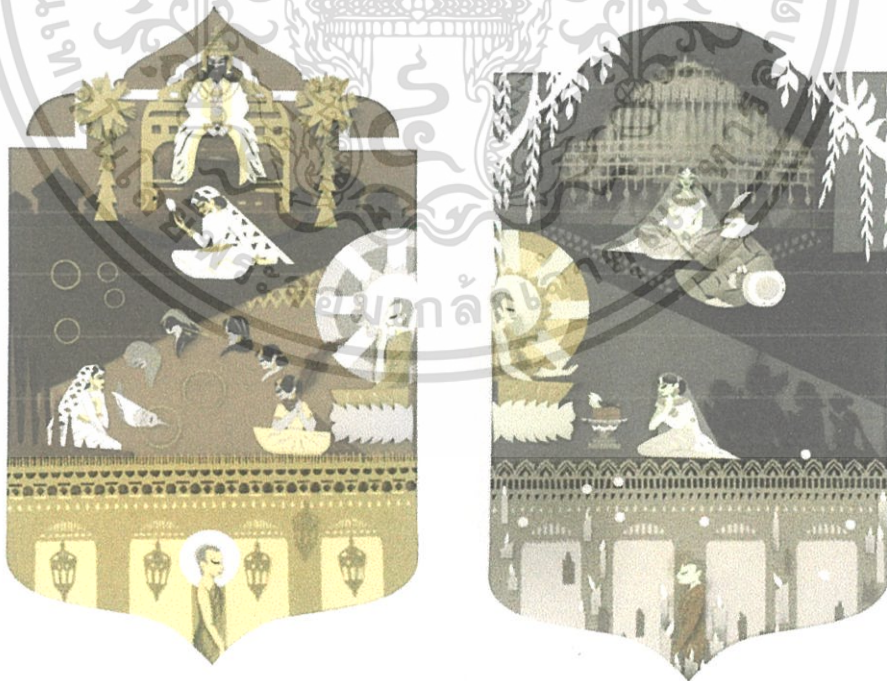
ภาพที่ 5.20 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ
(อดีตชาติ และบุพกรรมของพระอุบลวรรณาเถรี) 2.

ภาพที่ 5.21 มีการปรับแก้ในส่วนของหัวพญานาคจากคำวิจารณ์ที่
ค่อนข้างไม่เหมือนและไม่รู้สึกว่าเป็นพญานาค
(อดีตชาติ และบุพกรรมของพระอุบลวรรณาเถรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

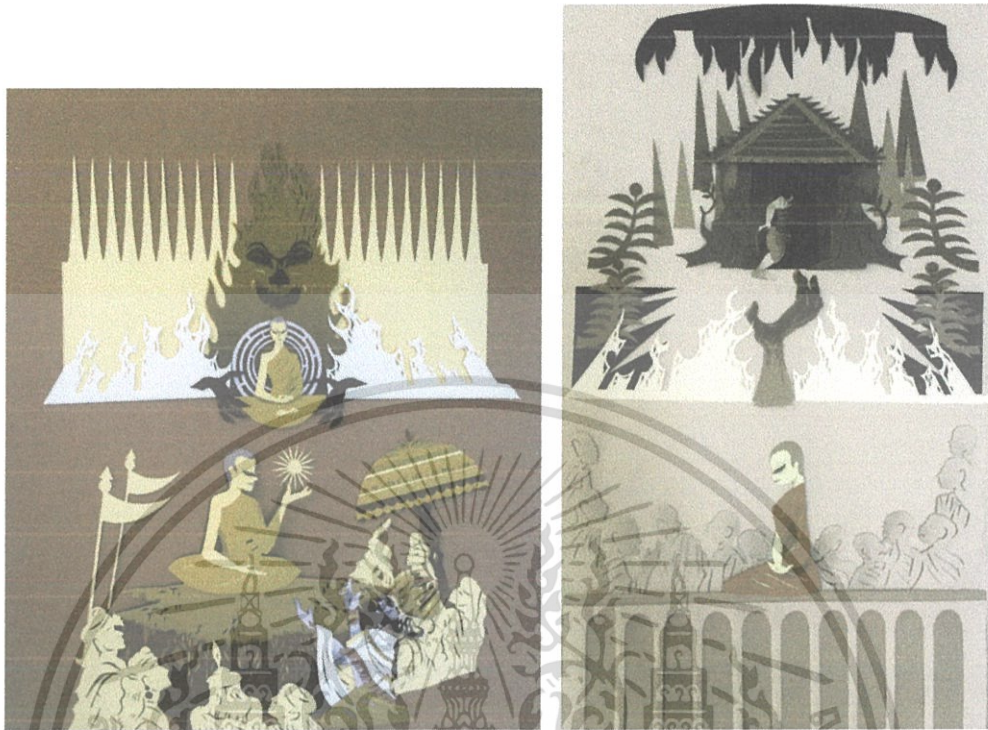

ภาพที่ 5.22 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ
(อดีตชาติ และบุพกรรมของพระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี)

ภาพที่ 5.23 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ
(ชาติปัจจุบันก่อนบวชของพระเชมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.24 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ
(อุปสรรคหลังบรรลอรหันต์ของพระเขมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี) 1.

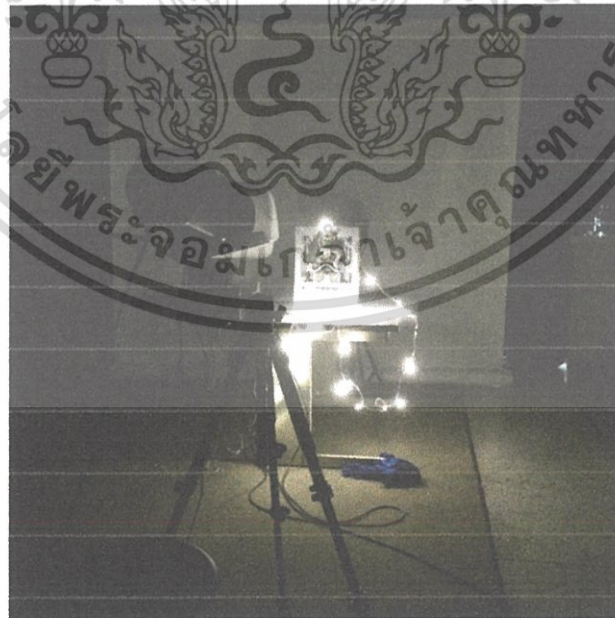

ภาพที่ 5.25 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ
(อุปสรรคหลังบรรลอรหันต์ของพระเขมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี) 2.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.26 ภาพงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการทำ
(ภาพจบตรงกลาง พระเขมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี)

ภาพที่ 5.27 ภาพเบื้องหลังการถ่ายภาพงานเพื่อนำไปใช้ในตัวอย่างเล่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

ผลงานสำเร็จ

การออกแบบภาพประกอบทั้งหมดเป็นประติมากรรมกระดาษจากงานมือ จำนวนทั้งหมด 7 ภาพ ประกอบด้วย 6 ภาพขนาด A3 และ 1 ภาพขนาด A2 รวมถึงตัวอย่างสิ่งพิมพ์ (หนังสือ) เมื่อนำภาพประกอบไปใช้

6.1 สัญลักษณ์โครงการภาพประกอบ

The Chronicle of

สังขยนิพนธ์

Illustration from paper craft.

ภาพที่ 6.1 Logo

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 Sculture paper ขนาด A3 และ A2

ภาพที่ 6.2 อดีตชาติพระเชษฐา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.3 อดีตชาติพระอุบลวรรณาเถรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

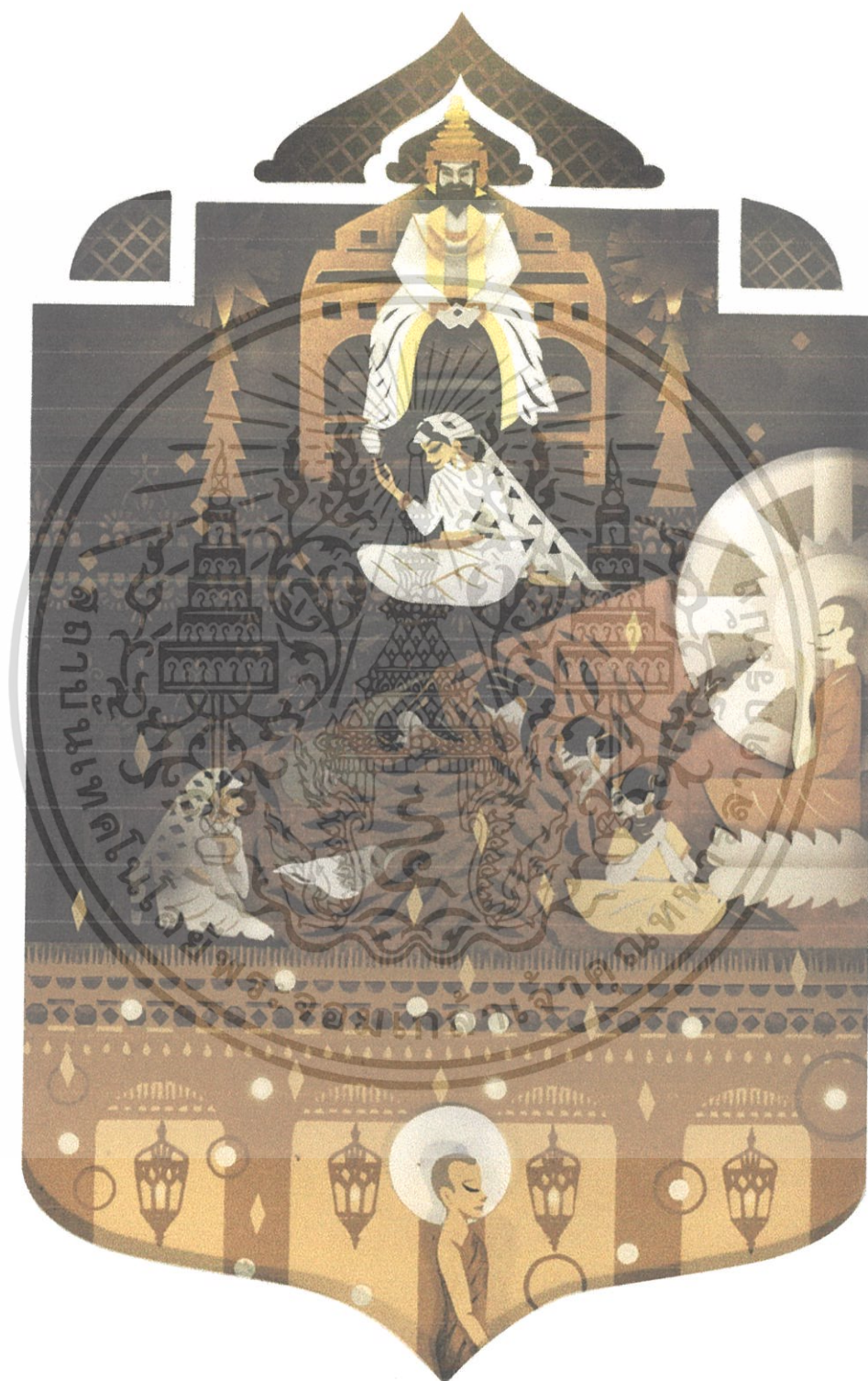

ภาพที่ 6.4 อดีตชาติพระเชลียงและพระอุบลวรรณาเถรี (วางคู่กัน)

ภาพที่ 6.5 ชาติปัจจุบันก่อนออกบวชของพระเชลียงและพระอุบลวรรณาเถรี (วางคู่กัน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6 ชาติปัจจุบันก่อนออกบวชของพระเขมาเถรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.7 ชาติปัจจุบันก่อนออกบวชของพระอุบลวรรณาเถรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.8 ชาติปัจจุบันหลังออกบวชของพระเขมาเถรี และพระอุบลวรรณาเถรี (วางคู่กัน)

ภาพที่ 6.9 ภาพกลางรวมภิกษุณีสงฆ์ทั้งสองอยู่ในเฟรมเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.10 ชาติปัจจุบันหลังออกบวชของพระเชมาเถรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

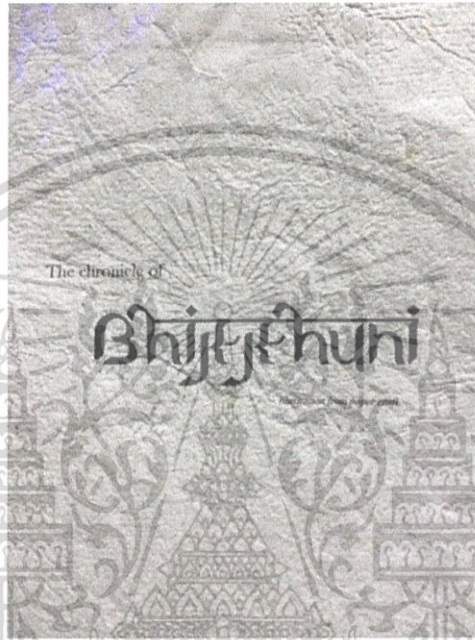

ภาพที่ 6.11 ชาติปัจจุบันหลังออกบวชของพระอุบลวรรณาเถรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 ตัวอย่างสิ่งพิมพ์ (หนังสือ)

เนื่องจากกระดาษที่นำมาใช้ในการสร้างภาพประกอบนั้นเป็นกระดาษรีไซเคิลที่ได้รวบรวมมาจากในหลายๆที่ซึ่งเศษกระดาษที่ตัดออกมาจากประติมากรรมนั้น นำไปรีไซเคิลเพื่อนำมาทำเป็นกระดาษหน้าปกสำหรับหนังสือที่เป็นตัวอย่างสิ่งพิมพ์

ภาพที่ 6.12 กระดาษที่รีไซเคิลเอง นำมาทดลองพิมพ์ก่อนใช้งานจริง

ภาพที่ 6.13 รูปเล่มตัวอย่างพร้อมม้วนกระดาษรีไซเคิลที่ทำขึ้นเอง

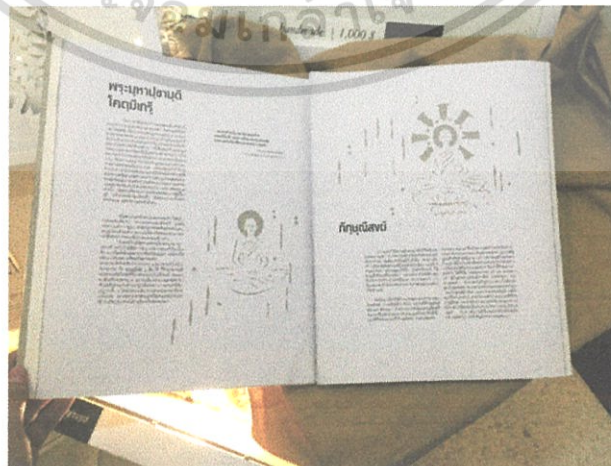
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.14 ภายในเล่มตัวอย่าง 1

ภาพที่ 6.15 ภายในเล่มตัวอย่าง 2

ภาพที่ 6.16 ภายในเล่มตัวอย่าง 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 วิธีการจัดวางการนำเสนอ ประติมากรรม

ภาพที่ 6.17 จัดแสดงงาน 1

ภาพที่ 6.18 จัดแสดงงาน 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.19 จัดแสดงงาน ณ หอศิลป์กรุงเทพมหานคร 1

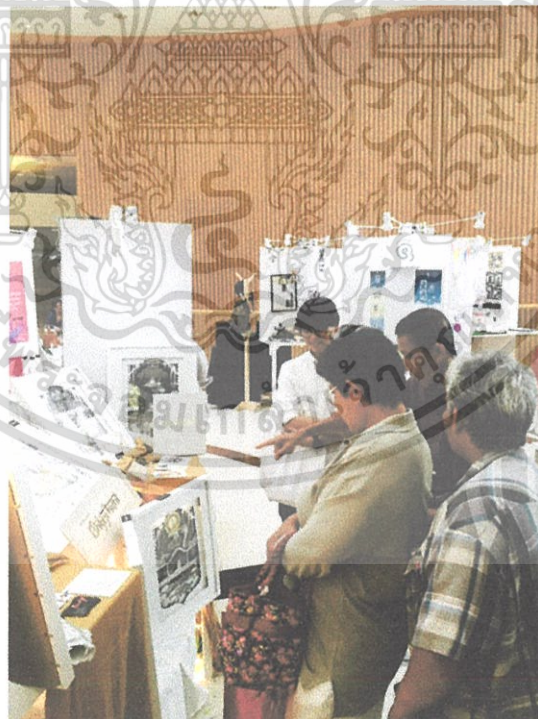

ภาพที่ 6.20 จัดแสดงงาน ณ หอศิลป์กรุงเทพมหานคร 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.21 นำเสนองานให้แก่ผู้ที่สนใจ
ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับหนึ่ง 1.

ภาพที่ 6.22 นำเสนองานให้แก่ผู้ที่สนใจ
ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับหนึ่ง 2.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

ผู้จัดทำได้เรียนรู้เทคนิคการทำประติมากรรมกระดาษ และกรรมวิธีผลิตกระดาษใช้เอง ซึ่งสามารถนำไปใช้กับโครงการได้อย่างสำเร็จและสมบูรณ์

จากผลการนำเสนอต่อ คณะอาจารย์ และผู้คนที่สนใจงาน รวมถึงที่ผ่านมาชมผลปรากฏคือส่วนใหญ่ให้ความสนใจในงานภาพประกอบจากนั้นเกิดการสอบถาม หรือเปิดหนังสือ(ตัวอย่างสิ่งพิมพ์)อ่านเรื่องราว เนื้อหาข้างในเล่ม และส่วนมากมักจะได้รับความรู้กลับไปโดยที่เริ่มจากการสนใจ และถูกดึงดูดโดยงานภาพประกอบซึ่งถือว่าเป็นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

7.2 ปัญหาและข้อจำกัดในการศึกษา

ในการสร้างงานภาพประกอบที่นอกเหนือจากการวาด หรือเทคนิคที่ธรรมดา ไม่มีความซับซ้อนนั้น ต้องอาศัยการศึกษาอย่างละเอียดในการทำซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาและพบข้อจำกัดในการศึกษาดังนี้

1. ความเชื่อมโยงระหว่างเทคนิคกับเนื้อหา เหตุผลที่ต้องใช้เทคนิคนี้กับเนื้อหาซึ่งการค้นคว้าข้อมูลค่อนข้างยากเพราะส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่อยู่ในท้องถิ่นของอินเดีย
2. การทดลองการตัดกระดาษซึ่งเป็นการทำงานที่จริงจัง และค่อนข้างขาดความรู้ ทำให้ต้องใช้เวลาในการศึกษาทั้งอุปกรณ์ และเทคนิค
3. ระยะเวลาที่ค่อนข้างกระชับเมื่อเทียบกับความละเอียดและความปราณีตในการร่างแบบ และลงมือ
4. ไม่ใช่เรื่องที่นิยม ละเป็นที่รู้จักในวงกว้างซึ่งทำให้ผู้คนต้องใช้เวลาทำความเข้าใจเรื่องราวได้ยาก จึงเป็นเหตุผลที่ต้องทำให้ภาพประกอบแต่ละชิ้นดึงดูดให้มากที่สุด
5. ในขั้นตอนการทำมีการเปลี่ยนแปลงตลอด ตามแบบร่างเลยอาจจะไม่ได้ทุกสิ่งเนื่องจากงานกระดาษก็มีข้อจำกัดแตกต่างจากแบบร่างซึ่งเริ่มด้วยการวาด

7.3 ข้อเสนอแนะ

1. ต้องมีการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างละเอียด และทำความเข้าใจให้ละเอียดก่อนสร้างหรือออกแบบ
2. ควรจัดสรรเวลาในการออกแบบ และสร้างให้ละเอียดเพราะจะมีปัญหาเกิดขึ้นตลอด เช่นการแบ่งตารางเวลาเป็นสัปดาห์ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. งานกระดาษไม่ใช่เพียงแค่แบบร่างผ่าน จะสามารถทำได้ลุล่วง แต่จะต้องคำนึงถึงขั้นตอนที่ซับซ้อนรวมถึงความสะดวก ความปลอดภัยที่จะส่งผลต่อชิ้นงาน

4. ขั้นตอน กระบวนการ หรือวิธีการผลิต เป็นสิ่งที่ต้องศึกษาอย่างถี่ถ้วน ตั้งแต่การเตรียมไฟล์ ไปจนถึงการพิมพ์ผลิตผลงานจริง เป็นส่วนที่ต้องระมัดระวังอย่างมาก

7.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. พบและหาวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน และรู้จักความสามารถของตัวเองมากขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนารื่องฝีมือ รวมถึงการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนงาน

2. ประเด็นในการศึกษา หรือโครงการที่ศึกษาที่จะต้องหาข้อมูลมากมาย ทำให้มีความรู้เรื่องที่ศึกษามากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- จำเนียร ทรงฤกษ์. (2553). *ชีวประวัติพุทธสาวิกา (พระภิกษุณี หรือ พระเถรี)* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
 กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อนวลแม่พัว ทรงฤกษ์, 2553.
- ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิห์ ษ์ภูเสนา. (2545). *สตรีในพุทธกาล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ส่องสยาม 2545.
- บรรจบ บรรณรุจิ. (2539). *ภิกษุณี : พุทธสาวิกาครั้งพุทธกาล* (พิมพ์ครั้งที่ 1).
 กรุงเทพฯ: นันทนา ชนาธิป.
- พรรณรัตน์ ปิยพงศ์วิวัฒน์. (2554). *พระสูตรต้นตอปฏิภาณ: สาธารณะธรรมเพื่อการล้นทุกข์ / ย่อความโดย
 พรรณรัตน์ ปิยพงศ์วิวัฒน์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์, 2554
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2554). *ตอบ ดร.มาร์ติน พุทธวินัย ถึง ภิกษุณี* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
 กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2554.
- สถาบันบันลือธรรม. (2555). *40 ภิกษุณีพระอรหันต์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- Alka Pande. (2004). *Masterpieces of Indian Art* (2nd ed.). India: Roli Books, 2004.
- Anna L Dallapiccola. (2007). *Indian Art in Detail*. China: C&C Offset Printing Co., Ltd..

